ԵՐԵՍՈՒՆ ԵՒ ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3481 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 16 ՄԱՅԻՍ 1883 — Ն. Տ. 28 ՄԱՅԻՍ 1883

ՄԱՄՐ

ԼՐԱԳԻՐ

ԳԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 10 Մէճիտ
» » Գաւառաց » 12 »
Վեցամսեայ » Կ. Պոլսոյ » 5 1/2 »
» » Գաւառաց » 6 1/2 »
Օտար թղթատարով ղրկուած 2 1/2 լիրա
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղրշ. երկու անգամի համար 2 ղրշ է. աւելի անգամներու համար ղատ սակարկութիւն կը լինի՝

30 ՓԱՐԱԶ

ՀԱՆԱՊԱՋՕՐԵԱՑ

30 ՓԱՐԱԶ

ԳԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գնացած լրագրաց համար ծախքը խմբագրութեան վրայ է։

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագիր—Ցնօրէնին պիտի ուղղուի Կ. Պոլիս Բիւզ փաշա եօդուշը, Շարդ Զարշըսը թիւ 33 յասխի դրասենեակը։

Ծախքը չվճարուած նամակ չընդունիր։

Նամակ, յօդուած, եւայլն եւ չեն

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՄԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Խառն։ — Ազգային։ — Հեռագրական լուրեր։ — Կամաղիկոսական ընդիր։— Տեղեկագիր Լորա Տըֆրինի։ — Այլ եւ այլ լուրեր։ — Թղթակցութիւն (Քարբերդ)։ — Շրջաբերական առ Թալ. խորհուրդս։ — «Գրամով պատարագ»։ — Թերթօն Մասիսի։ — Պաշտօնական։

Կ. ՊՈԼԻՍ 16 ՄԱՅԻՍ

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ուրբաթ օրը Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ Վեհ. Սուլթանը գնդապետի աստիճան չնորհեց Հազարապետ Ահմէտ պէյի, որ Ն. Կ. Վեհափառութեան քաղաքական գործոց դիւանին անօրէնն է։

Սթամպուլ լրագրին այս առթիւ հետեւեալ տողերը գրած է.

«Ահմէտ ճէլալէտտին պէյ՝ Ձերքէզ հին ազգատոհմի մը կը վերաբերի և 30 տարեկան է։ Ի տղայութենէ ի սկսեալ ցուցած հանճարը Վեհ. Սուլթանին ուշադրութիւնը գրաւած է, որ զայն իւր մասնաւոր գործոց մէջ գործածած է։ Վեհ. Սուլթանին մասուցած ծառայութիւններն ու ցուցած անխախտելի [illegible] սերն ու յարգանքը՝ զորս Ն. Կ. Վեհափառութիւնը կը տածէր իւր այս անձնուէր ծառային վրայ։

«Գնդապետութեան աստիճանի բարձրացումը նոր ապացոյց մ'է այն սիրոյն զոր Վեհ. Սուլթանն ունի ա՛նոր վրայ։ Ահմէտ ճէլալէտտին պէյ փայլուն ուսումներ ըրած է և Օսմ. բանակին մէջ արտասովոր քաջութեան համբաւ ունի։ Ռուսոյ-Թուրքական պատերազմին ժամանակ, թէպէտ ինք կարեւոր դիրք մը կը բռնէր Սուլթանին մօտ, Ձէրքէզ զօրաց գլուխն անցնելու խնդրեց և պատերազմին մասնակցեցաւ։

«Վեհ. Սուլթանը Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ կայսերական տան բարձրաստիճան պաշտօնատարաց առջեւ զայն իւր ներկայութեան կոչելով՝ անձամբ ծանոյց թէ գնդապետի աստիճան կուտար ի՛նքն»։

Օտէսայի ճանբով երէկ մայրաքաղաքիս Ռուսական դեսպանատունն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ռուսաց կայսեր և կայսրուհւոյն թագադրութեան և օծման արարողութիւնն երէկ կէս օրէն մէկ ու կէս ժամ յետոյ աւարտեր է։

Ինչպէս կանխաւ ծանուցած էինք, Ռուսաց կայսեր թագադրութեան առթիւ բերայի Ռուսական դեսպանատան մատան մէջ երէկ կէս օրին գոհարանական աղօթքներ կարդացուեցան։ Մայրաքաղաքիս դեսպաններն իրենց պաշտօնատարաց հետ մեծ հմաղդեստով ներկայ գտնուեցան։ Այս եկեղեցական արարողութեան աւարտէն յետոյ դեսպանատան մէջ շքեղ կոչունք մը տրուեցաւ և պատիւ հրաւիրեալց։ Յետոյ Պ. Օնու և իւր Տիկինն ընդունելութեան մեծ դահլիճին մէջ մի առ մի ընդունեցին հրաւիրեալս չնորհաւորութիւնները։ Վեհ. Սուլթանն յատկապէս բարձրաստիճան պաշտօնատարի մը միջոցաւ իւր չնորհաւորութիւնները հաղորդեց Ռուսական դեսպանատան Պ. Օնուի։ Բ. Դրան նախարարաց մեծ մասն ալ Ռուսական դեսպանատունն երթալով չնորհաւորութիւններ մատուցին։ Վեհ. Օսմանին հրամանաւ ղրկուած զինուորական երաժշտաց խումբը, օրն ի բուն նուագեց դեսպանատան պարտէզին մէջ։

Մայրաքաղաքիս նաւահանգստին մէջ գտնուող օտարազգի նաւերը դրօշակներով զարդարուած էին։ Օսմ. պահակ շոգենաւն, որ նոյնպէս դրօշակներով զարդարուած էր, կէս օրին թնդանօթ արձակելով չընորհաւորեց Ռուսոյ կայսեր թագադրութիւնը։

Զմիւռնիոյ նախորդ կուսակալ Ալի փաշա՝ Վեհ. Սուլթանին թիկնապահ Հապիպ պէյի և Զմիւռնիոյ զինուորական հրամանատար Ահմէտ փաշայի հետ կայսերական Թալիա շոգենաւով չաբաթ առաւօտ մայրաքաղաքս հասաւ և ուղղակի կայսերական պարտէզը գնաց։ Յետոյ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Մեծ Եպարքոս Բարձր։ Պալիս փաշային և արտաքին գործոց նախարարին հետ։

Վեհ. Սուլթանը վաւերացուց Շեյխ-իլ-իսլամ էֆէնտիին մէկ որոշումն, որ 1 էն մինչեւ 3 ոսկի տուգանաց կը դատապարտէ խլամական թաղերու այն իմամներն, որք առանց քաղաքապետութենէն ըստ օրինի արտօնագիր ստանալու՝ ամուսնութիւններ կը կընքեն։ [illegible] յոյժ գովելի կը գտնէ Շեյխ-իլ-իսլամ էֆէնտիի այս տնօրէնութիւնն, և կըսէ թէ իմամներն այսուհետեւ չպիտի կրնան գործիք լինել այն կարգ մը անձանց, որք աղջիկներ խաբելով կամուսնանան՝ առանց ծնողաց հաւանութիւնն ըստանալու և քիչ օրէն կարձակեն զանոնք և այսպէս բաղում չարեաց առիթ կը լինին։

Շաբաթ ուրբ Սթամպուլ լրագրին մէջ հետեւեալը կը կարդանք։

«Երէկ իրիկուն ղրոյց կը պտըտեր թէ Վանայ մէջ (Հայաստան) յեղափոխական մասնախմբեր գըտնուեր էին։ Այս մասնախումբք յաբարերութիւն ունին եղեր Օսմանեան երկրէն դուրս գտնուող ուրիշ յեղափոխական մասնախմբոց հետ, և արդէն 300 մարդիկ ձերբակալուեր են եղեր իբրեւ համախոհ յեղափոխական շարժման։ Մեր մասնաւոր տեղեկութեանց նայելով, Վանայ մէջ եղած ձերբակալութիւնք քաղաքական հանգամանք չունին։ Հայոց և Քրդաց միջեւ պատահած կռուոյ մը պատճառաւ եղած են։

«Տեղական թերթ մ'ալ կարնոյ մէջ Հայոց մէկ նորագոյն շարժման վերաբերեալ ղրոյցներ նշանակեց, և կըսէր նաեւ թէ քանի մը մարդիկ վիրաւորուած էին այս կռուոյ մէջ։

«Կարող ենք հաստատել թէ այս ղրոյցներն անհիմն են և թէ բարեկարգութիւնը բնաւ խանգարուած չէ Կարնոյ մէջ։»

Իտալական դեսպանատան գրասենեակաւոր Քոլլանոյ կոմսը շաբաթ օրը Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Պալիս փաշային և արտաքին գործոց նախարարին հետ։

Վաղբթ կ'ըսէ թէ Աւստրիական դեսպան Պ. Բալիչէ այս օրերս ամենակարեւոր բանակցութիւններ ունեցեր է Բ. Դրան հետ, բայց դեռ դադարի կը պահուի եղեր բանակցութեանց նիւթը։

Ռավերթայդը լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Լիբանանու նախորդ կառավարիչ Բիւսթէմ փաշա Սուրիոյ կուսակալ պիտի անուանի, և թէ Պէյրութ կուսակալանիստ քաղաք պիտի լինի։

Զմիւռնիա հրատարակեալ Էնբարսիալ լրագիրն իւր մայիս 11/23 թուով հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտայ այն աւազակութեան դէպքին վրայ, որ կըսուի թէ Ալի փաշայի պաշտօնանկութեան պատճառ եղած է։

«Նախընթաց օրն եկած հեռագիր մը ծանոյց կեդրոնական իշխանութեան թէ Ատալիայի ծովեզրին վրայ գտնուած Բիւլիք անուն գիւղաքաղաքին մէջ աւազակութեան անլուր դէպք մը պատահած է։ Անգլիական Պէյրնա շոգենաւն 30ի չափ վաճառականներ Բիւլիք հանած էր, որք իրենց գործոց համար երկրին ներսերն երթալու կը պատրաստուէին, երբ յանկարծ Զէյպէք աւազակախումբ մը յիշեալ գիւղաքաղաքին վրայ յարձակելով վաճառականները կը կողոպտէ և անոնց մէկ 11ն ալ լեռը կը տանի։ Լեռը տարուողներուն մէջ կը գտնուին մեր հրապարակէն քանի մը յանձնակատարներ։ Անգլիացի շոգենաւական ընկերութեան մը գործակալն և ֆէթի գործարանի մը տէրը՝ Պ. Սարաու։

«Կուսակալ Ալի փաշա՝ այս լուրն առնելուն պէս՝ հրաման ըրաւ նահանգիս ոստիկանութեան հրամանատարին որ ծովու ճանբով անմիջապէս 200 զինեալ ոստիկան ղրկէ ի Բիւլիք։ Հեռագրաւ հրամաններ ղրկուեցան նաեւ Այտընի, Մէլասսոյի և Մուղլայի Օսմ. իշխանութեանց, որպէս զի պատրաստի ոստիկաններն անմիջապէս աւազակաց ետեւէն ղրկեն։ Մուղլայէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ տեղւոյն ոստիկանները՝ չարագործները տեսած լինելով ետեւնուն ինկած են։

«Վերջին տեղեկութիւնք կը ծանուցանեն թէ Պ. Սարաու արձակուեր է և թէ ոստիկանք Բիւլիք հասեր են։ Կիմանանք նաեւ թէ հրապարակս վաճառականներէն մին իւր թղթակցին ազատելու համար 300 ոսկի վրկանք ղրկեր է ի Բիւլիք»։

Վաղբթ կ'իմանայ թէ Այտընի կուսակալութեան ոստիկանական ծախսոց յատկացեալ դումարը մեծապէս պիտի աւելնայ։

Խրթէրն էքսբրէս կը ծանուցանէ թէ Երմոական նախարարի խորհրդական Վէթէնտորֆ պէյ՝ 27 միլիոն ոսկիէն աւելի եղող երերուն պարտուց կարգադրութեան վերաբերեալ տեղեկագիր մը պատրաստած է։ Վէթէնտորֆ պէյ սոյն տեղեկագրով կ'առաջարկէ երերուն պարտուց դումարն, որ հետզհետէ կ'աճի, իւր բուն քանակութեան վերածել և երաշխաւորեալ տարեբաժիններու միջոցաւ հատուցանել։

Վաղբթ իւր երէկեան թուով կը ծանուցանէ թէ վերջին օրերս Զմիւռնիոյ մէջ 20 ի չափ մարդիկ լեռը տանող Զէյպէք աւազակները, թէպէտ իրենց պահանջած 2000 ոսկւոյ չափ փրկանքն ստացեր են, սակայն այժմ իրենց համար ապահովութիւն կը պահանջեն եղեր, և այս պայմանաւ միայն յանձն կառնուն արձակել լեռը տարուած մարդիկը։

Սակայն Զմիւռնիոյ կուսակալն փոխանորդ Բեռամիլ փաշայի կողմէ երէկ Բ. Դուռն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ աւազակաց ձեռամբ լեռը տարուած մարդիկն ամբողջապէս ազատուեր են, և թէ Օսմ. զօրքերը կը շարունակեն հալածել աւազակները։

Վաղբթ կ'իմանայ թէ Բ. Դուռն իւր դեսպանութեանց և հիւպատոսութեանց մէջ կարեւոր բարեփոխումներ մտցընելու դիտաւորութիւն ունի։

Կալացէն եկող Աւստրիական շոգենաւը Բիւսթէնճէէն 27 գաղթական ընտանիք բերաւ մայրաքաղաքս։

Պ. Մայեր, որ Վեհ. Սուլթանին ադարակաց ընդհ. տնօրէն անուանած է, նախընթաց օրը մայրաքաղաքս հասաւ Թրիէստէէն։

Կ'ըսուի թէ Արեւելեան Ռումելիի կուսակալ Ալէքոյ փաշա մայրաքաղաքս պիտի դայ ի մօտոյ։ Վաղբթ կ'ըսէ թէ, Արեւելեան Ռումելիի վարչական գործերը դժուարութեանց հանդիպած լինելով, Ալէքոյ փաշա այն դժուարութեանց բարձման միջոցներուն վրայ Բ. Դրան հետ խորհրդակցելու և հրահանգներ ստանալու համար Պոլիս գալու պէտք զգացեր է։

Վաղբթի խօսքին նայելով, մաքսական սակագնոյ վերաքննութեան խնդրոյն մէջ Գերմանիա միւս տերութիւններէն աւելի դիւրութիւններ ցոյց տուեր է Բ. Դրան։

Միջերկրական ծովու Ֆրանսական նաւախմբէն Ասպէք մայրաքաղաքս հասաւ, որ բանի մ'օրէ ի վեր Զմիւռնիոյ նաւահանգիստը կը գտնուէր, Պերութ ուղեւորեր է, ուստիկ Ֆըլանսական նաւախմբին հետ վերադարձին Զմիւռնիոյ նաւահանգիստը պիտի դառնայ եղեր։

Եւրոպական Թուրքիոյ երկաթուղեաց 80 րդ վիճակահանութիւնն հրապարակաւ և Օսմ. կայսերական Պանքային գործակցութեամբ յառաջիկայ հինգշաբթի օրը, մայիս 19/31, կէս օրին պիտի կատարուի կայսերական փողերանոցին մէջ։

Երէկ գումարեալ նախարարաց խորհուրդը՝ մաքսական սակագնոյ նկատմամբ Ամերիկայ դեսպանի Ուալէյս զօրավարին մատուցած բողոքագրոյն տրուելիք պատասխանոյն ղրաղեցաւ։

Անգլիական էֆիրջըն կազէթ լրագիրը պաշտօնապէս կը հերքէ Գահիրէի և Ալէքսանդրիոյ մէջ պատուած այն լուրերը թէ խարթում քաղաքը Սուտանի Սուտ մարգարէին ձեռքն ինկեր է։ ԵՒ թէ անգլիացի Հիքս զօրավարին հրամանաց ներքև գտնուող զօրքերը մեծ պարտութիւն կրեր են։

Դամասկոսէն լուր կուտան հեռագրով թէ ձէղայիրի նախորդ Էմիր հաչակաւոր Ապտ-իլ Գատէր երէկ վախճաներ է։

Կարնոյ կուսակալութեան կողմէ ներքին գործոց նախարարութեան եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ քանի մը ռուսական հպատակներ Երեւանի մէջ Ֆրանսական թղթատարը դարնելով Օսմ. հողն անցեր և Պայազիտի դաւառին մէջ Գարա-Քիլիսէ ապաստաներ են։ Պայազիտի Օսմ. իշխանութիւնք յաջողեր են ռուս աւազակաց երեքը բռնել և մնացածներն ալ բռնելու ետեւէ են եղեր։

Թէրճէմանի Հագիգաթ կ'իմանայ թէ բոլոր կառավարական պաշտօնատանց 1299 տարւոյ եկամուտն՝ 1298 տարւոյ ծախքերը դոցելու պիտի գործածուի։

Ռուսիկանութիւնը կը ծանուցանէ թէ Տիմիթրի և Իլիա անուն երկու խրվաթք, որք սպառնալեօք դրամ կը կորզէին այս և այն անձէն, և այս պատճառաւ ժամանակէ մ'ի վեր կը փնտռուէին ոստիկանութենէն, նախընթաց օրը Բերայի Թուլումպա կոչուած փողոցն Երկի անուն նպարավաճառի մ'երթալով 40 ոսկի կը պահանջեն ըսելով թէ պիտի սպաննեն զինքն, եթէ չտայ։ Նպարավաճառը դործը ծանկարար իմաց կուտայ ոստիկանաց, որք անմիջապէս հոն հասնելով մին կը բռնեն, բայց միւսը կը յաջողի փախչիլ։

Լրագիրք ոմանք ծանուցին թէ Արեւելեան Ռումելի կուսակալութիւնը քաղաքապահ զօրաց համար 5,000 Պերտան հրացան և 3 միլիոն փամփուշտ ապսպրեր է Ռուսիայէն և թէ 22,000 լիրա յատկացուցեր է այս գործին։

Այս լուրը սխալ կը թուի, ըստ որում Արեւելեան Ռումելիի կաղմական կանոնագրին 13 րդ յօդուածը կը տրամադրէ որ յիշեալ կուսակալութեան պէտք եղած զէնքը գնելու իրաւունքը կեդրոնական կառավարութեան կը վերաբերի։ Հետեւապէս Արեւելեան Ռումելիի կուսակալութիւնն՝ առանց Բ. Դրան դիմելու՝ չկրնար զէնք գընել։ Սակայն եթէ իրօք այսպիսի յանձնարարութիւն մ'եղած է Ռուսիոյ, բնական է որ Բ. Դուռը բացատրութիւն պահանջէ Ալէքոյ փաշայէն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երուսաղէմի Պատրիարք Ամեն. Տ. Եսայի Սրբազան, Պատրիարքական փոխանորդ Գեր. Տ. Սիմոն Արքեպիսկոպոս և Գեր. Հմայեակ Ս. Եպիսկոպոս Դիմաքսեան երէկ Ռուսիոյ դեսպանատունն երթալով, Զարին թագադրութեան հանդիսին առթիւ դեսպանատան մատան մէջ կատարուած գոհաբանական հանդիսին ներկայ գտնուեցան։ Յետոյ դեսպանատունն երթալով, դոր Պ. Օնուի կողմէ մեծ պատուով ընդունուեցան։ Ամեն. Եսայի Սրբազան՝ պարագային յարմար օրհնութիւններ ու բարեմաղթութիւններ ըրաւ։

Մայր Եկեղեցւոյ և Գումգապուի միացեալ թաղերուն մէջ երեսփոխանական ընտրութիւն կատարուելով երէկ, Յակոբ Գուրգէն, Պողոս Ժամակոչեան և Պատրիկ Կիւլպէնկեան էֆէնտիներն երեսփոխան ընտրուեցան։

Ռուսական խորհուրդը վաղը իւր նիստը Պատրիարքարանի մէջ պիտի ընէ Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեան ներքեւ, ինչ ինչ կարեւոր կրթական խնդրոց քննութեան համար։

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

Աթէնք 26 մայիս.

Ֆրանսական նաւախումբն այսօր կէս օրէն յետոյ Պիրէան կ'սպասուի։

Թագաւորը վաղը Քորֆու պիտի երթայ։

Նիւ-Եորք 26 մայիս.

Շիլիի եւ Բերուի միջեւ հաշտութիւն կնքուած լինելուն լուրն հաստատուած է։

Լոնտրա 26 մայիս.

Թայմզ՝ Ֆրանսայի եւ Զինաստանի միջեւ դիւանագիտական յարաբերութեանց խզումը մօտալուտ կը համարի։

Մոսկուա 26 մայիս.

Կայսեր մէկ յայտարարութիւն, որ վաղը թագադրեան օրը պիտի հրատարակուի, քաղաքական յանցանաց համար ներում կը չնորհէ Բոլոնիայի ապստամբաց՝ որք իրենց տեղերը վերադարձած ժամանակ հնազանդութիւն եւ հաւատարմութիւն պիտի խոստանան կայսեր։ Սակայն եւ այնպէս ներման արժանացողք դեռ երկու տարի ոստիկանութեան հակողութեան ներքեւ պիտի մնան։

Բաց ասի՝ յայտարարութիւնը նեղում կը չնորհէ բազմաթիւ ոչ-քաղաքական դատապարտելոց, չատ մը տուգանքներ եւ ազքատ ժողովրդեան քանի մը դասուց անվճար հարկերը կը չնորհէ։

Ցիշեալ յայտարարութիւնն իրաց արդի վիճակին մէջ որ եւ է փոփոխութիւն մը չմտցներ։

Փարիզ 26 մայիս.

Սայկոնէն կը հեռագրեն.

«Բիվիէր մարտանաւին հրամանատարն, որ Միանգամայն Թունքինի Ֆըրանսական զօրաց հրամանատարն է, Հանոյ բերդէն դուրս ելնելու փորձ մը ըրած ժամանակ սպանն եւեցաւ եւ Տըվիէր հաղարապետն ալ ծանրապէս վիրաւորեցաւ։ Բաց ասի 14 մարդիկ սպաննուեցան եւ 22 մարդիկ վիրաւորեցան։

«Պուէթ զօրավարն՝ Բիվիէր հրամանատարին յաջողելու համար՝ անմիջապէս մեկնեցաւ Սայկոնէն։ Օժանդակ զօրք կը տանի իւր հետ։»

Ծերակոյտն միաձայնութեամբ քուէարկեց 5,300,000 Ֆրանքի գումարը, զոր կառավարութիւնը խնդրած էր Թունքինի արշաւանաց համար։

Սայկոն 26 մայիս.

Բիվիէր հրամանատարը 400 զօրաց եւ խումբ մը նաւատեաց հետ հետազօտութիւն մ'ըրած ժամանակ յարձակում կրեց եւ սպաննուեցաւ Հանոյ բերդէն չորս հազարամէթր հեռի։

Ֆրանսական զօրքերը՝ թուով չատ աւելի վեր զօրութեանց դէմ կատաղի կռուէ մը յետոյ՝ իրենց Հանոյի դիրքերը վերադարձան, ուր կը հրամայէ այժմ Մորէլ մարտանաւին հրամանատարը։

Ֆրանսացւոց ամբողջ կորուստը 26 մեռեալի եւ 31 վիրաւորի կը հասնի։

Քոշինչինէն անմիջապէս կարեւոր օգնութիւնք ղրկուեցան։

Գահիրէ 27 մայիս.

Հիքս զօրավարէն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Սուտ մարգարէն Տիւէյիսի մօտ իւր վրայ յարձակումը պատրաստուի։

Հիքս զօրավարն Եգիպտական զօրաց անհնազանդութեան դէմ կը գանգատի։

Մոսկուա՝, 27 մայիս իրիկուն.

Թագադրութեան արարողութիւնը վերջացաւ առանց որ եւ է դիպուածի։

Բազմութիւնը մեծ է եւ ժողովրդեան խանդն անսկարագրելի է։

Մոսկուա 27 մայիս.

Կայսեր թագադրութեան եւ օծման հանդէսը կատարեցաւ նախապէս որոշուած հիմնագծին համեմատ, որ ոչ մէկ արդելքի հանդիպեցաւ։ Ոչ-քաղաքական յանցանօք դատապարտեալ բազմաթիւ անձանց ներում չնորհուեցաւ, եւ անվճար մնացած տուրքերը թողուեցան։ Ժողովուրդն ամենամեծ եռանդ ցոյց տուաւ։ Բոլոր դեսպանական մարմինը ներկայ էր Մայր Եկեղեցւոյն մէջ։

Գահոյից դահլիճին մէջ քաղաքային եւ զինուորական բոլոր բարձր պաշտօնատարներէ եւ տէրութեան բոլոր քաղաքաց պատուիրակներէն կազմեալ թափորը շքեղ էր։ Թագադրութենէն յետոյ հացկերոյթի մը տրուեցաւ, որոյ միջոցին կայսրն ու կայսրուհին առանձին սեղանի մը վրայ ճաշեցին, ըստ հաստատեալ հինգագծին։ Վաղը նմանապէս մեծ հանդէսներ եւ կատարուելիք պիտի լինին։

Մոսկուայի Վէտոմոստի լրագիրը յօդուած մը հրատարակելով, կ'ըսէ թէ Ռուսիա չկրնար Արեւմտեան Եւրոպայ ռամկավարական կարգաց ու կանոնաց հետեւիլ, եւ թէ իրրեւ Պետութիւն իւր ոյժը բնականաբար կախում ունի Զարին բացարձակ իշխանութենէն։

Լոնտրա 28 մայիս.

Թայմզ կ'ըսէ թէ Թագուհին յատուկ վարձատրութիւն մը պիտի ընէ Լորա Տըֆրինի կարեւոր ծառայութեանց։

Այս աւուր բոլոր լրագիրք Մոսկուայէն եկած ընդարձակ հեռագրեր կը հրատարակեն, որք կը հաստատեն թագադրութեան շքեղութիւնը, ժողովրդեան համակրանց եռանդն, եւ կատարեալ բարեկարգութիւնն որ ամենեւին չէ վրդոված։

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

(Մեր Տփղիսի Թղթակցէն)

Տփղիս, 1 Մայիս.

Այս օրերս Մակար սրբազանը Թիֆլիզից մեկնեցաւ Բեսարաբիայի վերայով Մոսկուա գնալու։ Սրբազանը պիտի ներկայ լինի ռուսաց կայսեր թագադրութեանը, և իւր այդ «կարեւոր» ճանապարհորդութեանը համար Սինոդն որոշել է տասն հազար ռուբլիից աւելի փող։ Քննադատութիւնը այս բանի ձեռ եմ թողնում։ Երդէն ձեռ դրել եմ որ Մակարը պիտի գնար Մոսկուա, և մի առանձին նամակով դրա վերայ երկարօրէն խօսեցինք։ Դիտենք, անշուշտ Պոլսոյ թերթերից շատերը այդ երեւոյթի վերայ երկարօրէն խօսեցած կը լինին։ Պարզ բան է որ այդտեղ շատ շրջաններ, և շատ մարդիկ այս բանին մի առանձին նշանակութիւն տուած կը լինին։ Ինչպէս կամենաք։ Խնդիրը շատերի կարծիքով, և աւելի շատերի ցանկութեան համաձայն, նորա մէջն է, որ Սրբազան Տեղապահը թագադրութեան ժամանակ պիտի հայոց ազգը ներկայացնէ։ Բայց արդեօք հայոց ազգը, թէ հայոց եկեղեցին։ Որովհետեւ մեր մէջ կան մարդիկ, և շատ այսպիսի բարձր դիրքի վերայ գտնուող մարդիկ, որոնք միշտ այսպէս սեղմելու մի առանձին ցանկութիւն ունին հայ ազգի նշանակութիւնը։ Անկասկած Մակար Սրբազանի Մոսկուա գնալը աւելի կը շարժէ Մակարեաններին. և յիրաւի Սրբազանի առաջ ճանապարհը աւելի լայնանում է։ Այստեղ Մակարեանները հեռու հորիզոնի մթութեան մէջ իրաց ցանկալի լոյսը արդէն կարծես տեսնում են։ Մենք արդէն կրկին մի առանձին նամակով դրեցինք ձեռ թէ ի՞նչ յարաբերութիւն և ի՞նչ գաղափար ունի առ հասարակ ռուս կառավարութիւնը Մակարի վերայ, և թէ ի՞նչ դիրք ունի և ունեցել է Սրբազանը դէպի ռուսաց պետութիւնը։ Եթէ ձեր ընթերցողները աչքի առաջ ունենան մեր այս գրութիւնը, կարող կը լինին հետեւեցնելու Սրբազանի Մոսկուա գնալու հետեւանքը, առանձնապէս իւր և իւրայինների համար։ Ի՞նչ կարծիք, որ այդ իրողութիւնը բաւականին կը շարժէ այդտեղի Մակարեաններին, և ինքն ըստ ինքեան իրողութիւնն բաւականին համոզիչ փաստ է, բաւականին խրախուսող մի երեւոյթ է...։

Մենք ենթադրում ենք որ Սրբազանի Մոսկուա ուղեւորվիլը մեծամեծ խօսակցութիւնների և դատողութիւնների նիւթ պիտի լինի ձեր հասարակութեան և լրագրութեան մէջ. սակայն ցանկանում ենք որ դէթ այս տեղից եղած բաղմաթիւ գրութիւնները, — որոնց տպագրութեան մասին հատատ տեղեկութիւն չունինք, — չկարողանան պղտորել մտքերը։ — Երբ Գ. Պոլսի Ազգային ժողովը այնքան զբաղուած է կաթողիկոսական խնդրով, ցանկալի է նոյնպէս որ Մակար Սրբազանի Մոսկուա գնալը զանազան չեղած բաների առիթ չհամարուի։ Անկասկած այդ բանը աւելի ձեռ կ'ստիպէ կրկին քննելու Պալաժէնեայի խնդիրը. մի խնդիր՝ որ ձեր սրտին մօտիկ է շատ։ Սակայն թոյլ տուեցէք ասելու, որ դուք հեռուից բաւականին թեթեւ կերպով էք նայում գործին։ Եւ ահա Ազգային ժողովի մէջ հարց են բարձրացնում պատգամաւորութիւն ուղարկել Մոսկուա, և խնդրել Ռուսաց կայսրից անելու կարեւոր փոփոխութիւններ Պալաժէնեայի մէջ...։ Պալաժէնեայի փոփոխութեան ոչ ոք ընդդէմ չէ։ Եւ այդ մեծ խնդիր է։ Ցանկալի է որքան կարելի է չնչել այդ մեծ արդելքը մեր եկեղեցական գործերի մէջ...։

Բայց դիտէք և այս, որ ցանկութիւն և բուռն ցանկութիւն կայ հակառակ կողմից աւելի որոշելու և մեծացնելու Պալաժէնեայի նշանակութիւնն ու ազդեցութիւնը, և այդ վտանգաւոր մտքի հետեւանքը կախուած է թէ Ի՞նալի-անձն կը բարձրանայ Հայաստանեայց Մայր Աթոռի կաթողիկոսական դահի վերայ։ Այսօր, էջմիածնայ կաթողիկոսի պէտքը այնպէս է, որ առանց կասկածելու պէտք է ընդունել, որ այսպիսի հանդամանքներում ռնոռ-ռիլ-նը, այն է՝ կաթողիկոսական ընտրելին միայն կը բարձրացնէ իւր պաշտօնը, կը լայնացնէ իւր իրաւունքները։ Եւ յիրաւի, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս անուան տակ, Էջմիածնայ կաթողիկոսը միանգամայն չէ ամենայն հայոց կաթողիկոս։ Տաճկահպատակ ազգութեան մեծագոյն մասը ոչինչ կախումն չունի Էջմիածնի կաթողիկոսից, ոչ մի եկեղեցական չի կարող նորա զօրութիւն մեծացնել։ Այլ բան է երբ Էջմիածնի կաթողիկոսը կը տարածէր իւր իրաւունքները և Տաճկահայաստանի վերայ, կը տարածէր իւր իշխանութիւն և ազգային և հոգեւոր բոլոր գործերի վրայ, կ'առնէր իւր ձեռքը և առաջնորդների նշանակելը, և ազգի ընտրութիւնից յետոյ Պատրիարքի հաստատութիւնը։ Բայց լաւ գիտէք թէ որքան մեծ խնդիրներ են սոքա. լաւ հասկանում էք թէ ինչքան մեծամեծ հարցեր են յարուցանում այդ բոլոր մտքերը։ Այդ բոլորը մէջ բերեցինք միայն ցոյց տալու համար թէ ահա ինչի՞ մէջն է Էջմիածնայ կաթողիկոսի էական ոյժը և զօրութիւնը, և ահա ի՞նչ քայլերից յետոյ կարելի է ջախջախել Պալաժէնիայի զօրութիւնը։ Եւ այն ժամանակ Պալաժէնիայի յօրինողը գործ կունենար ամբողջ ազգի հետ։ Գործը էական քաղաքական նշանակութիւն կ'ստանար։ Սակայն խնդիրը դորա մէջը չէ։ Ձեզ և մեզ հետաքրքրում է Պալաժէնեան, որի վերաբերութեամբ թեթեւ փոփոխութիւններ գտնէ կարելի էր անել այժմ, երբ թագադրութեան ժամանակ ամէն կողմից սպասելիքներով շատ բաներ են յառաջ գալիս։ Սրբազան Տեղապահը գնացել է Մոսկուա, և անկասկած այդ գնալը մի միայն ազգը ներկայացնելու ցանկութեամբ չպէտք է սահմանափակուի. անկասկած այդ բոլորից յետոյ մի քայլ անելու ցանկութիւն եւս կը լինի։

Ահա հէնց սորա մէջ մենք ասել ենք և կրկնում ենք թէ պէտք է Սրբազանի անձնական համոզմունքներն և յարաբերութիւնները կառավարութեան հետ որոշ դիրք և ուղղութիւն ունենան։ Սրբազանը կարող է մեծ պատիւներով, ապագայի յաջողութեամբ վերադառնալ. իսկ ամենագլխաւոր խնդիրը...։ Սակայն մեզ թոյլ չենք տալիս առայժմ դատողութիւններ տալ. թէև ունինք ձեռքերնիս քանի մի փաստեր։ Գործը կատարելուց յետոյ աւելի համարձակ կարող ենք խօսել, որ մի շարք անձինք էլի տեղիք չունենան քթի տակից խօսելու (*)։ Եթէ, տարաբաղդաբար մօտիկ ապագայում շատ ուրիշ խնդիրների հետ Պալաժէնեայի հարցը եւս ոչինչ լաւ փոփոխութիւն չունենայ, այն ժամանակ պէտք է ամենայն հեռատեսութեամբ և զգուշութեամբ աչք գցել ապագայի վրայ. այն ապագայի՝ որի սկիզբը կը լինի 84 թուականի մայիս ամսից։ Ահա այն տեղ պէտք է կեդրոնանան մեր բոլոր յոյսերը։ Բայց չէ՞ որ այս տեղ կրկին առաջ է գալիս կաթողիկոսական ընտրելիի խնդիրը։ Չէ՞ որ այս դրութեան մէջ մեծամեծ նշանակութիւն ունի կաթողիկոսական ընտրելին, մի այնպիսի նշանակութիւն, որը նա չէր ունենայ, եթէ չը լինէր Պալաժէնիան, որը նա չէր ունենայ, եթէ այսպիսի յարաբերութիւն չունենային Տաճկահայերը դէպ ի Էջմիածինը։ Մեր խօսքը կաթողիկոսի անձնականին վրայ է։ Այս տեղ կրկին մենք չենք կարող չը ցաւիլ, որ այսքան ուշ նշանակուեցաւ կաթողիկոսի ընտրութեան ժամանակը։ Անկասկած Պատրիարքարանին և Ազգային ժողովին Էջմիածնի Սինոդը կարեւոր տեղեկութիւններ տուած կը լինի, եթէ չէ էլ տուած, կարելի է ստանալ։ Մի միայն զգուշութիւն։ Ս. Սինոդի այժմեան կազմութիւնը շատ հեշտ կարող է տարաձայնութիւնների պատճառ լինել Պատրիարքարանի և Էջմիածնի մէջ։ Պատճառները թողնենք, միայն աւելորդ չենք համարում զգուշութիւն մտցնել Պոլսոյ Ազգային ժողովին։ Երբ այնքան երկար է նշանակած ժամանակը, փոքր ինչ ծանօթութիւնը գործին ցոյց է տալիս թէ ի՞նչ փոփոխական ուղղութիւնների վրայ պիտի լինինք այս միջոցում։ Առանց այն էլ, աւելն մարդ իրան թոյլ է տալիս նոր ընտրելիի անուն գցել հրապարակի վրայ։ Մինչ մի փոքր ժամանակ առաջ ամենքի ուշադրութիւնը կեդրոնացած էր երկու նշանաւոր և յայտնի անձանց վրայ, — որոց անունը տալ աւելորդ է, դուք լաւ գիտէք թէ խօսքն ո՛ւմ վերայ է.— այժմ ուշադրութիւնը մի քանի տեղ է ցրուած։ Եւ ի՞նչ հիմունքների վերայ հրապարակ գցեցին, օրինակի համար՝ Եսայի և Յարութիւն Սրբազանների անունները.... կամ թէ ի՞նչպէս հրապարակ գուրս եկաւ այժմեան Տփղիսի առաջնորդը՝ Արիստակէս Սրբազան Սեդրակեանը։ Թողնենք միտներին յիշելը, թողնենք և դոցա վերայ խօսելը, ի՞նչ ծանօթութիւնների հիման վերայ Արիստակէս Սրբազանի անունը մէջ տեղ դցեցին։ Գիտենք որ Սրբազանը իւր նոր առաջնորդական պաշտօնի մէջ լաւ ապագայ է խոստանում, լաւ յոյսեր է տալիս, — բայց միթէ՞ այդ բաւական է։ Էջմիածինը արդէն քանի մի թեմերի վերայ առաջնորդներ նշանակեց. — և եթէ վաղը՝ դոքա եւս ընդունակութիւններ, հմտութիւններ ցոյց տան՝ պէ՞տք է պղտորել մտքերն նորա նոր անուններ ցոյց տալով։ Եթէ այդպէս է, չէ՞ որ նոյն և աւելի արժէքների համարեա կատարելութեան հասած անձինքը աչքի առաջ են, և սկզբից արդէն մատնանիշ են եղել։ Ինչպէս կամենում էք, հետեւանքներ հանեցէք. միայն թող Ազգային ժողովը չմոռանայ որ ինքը իւր սրբոտին շատ մօտիկ է համարում կաթողիկոսական խնդիրը, Պալաժէնեայի փոփոխութիւնները, Էջմիածնի կաթողիկոսի իրաւունքների մեծանալը։ Հանգամանքները այնպէս են, որ այդ բոլորի լաւ հետեւանքը կախուած է թէ ո՞վ կը լինի ապագայ կաթողիկոսը, դա կախուած է նորանից թէ արդեօք Ներսէս Սրբազան կը բարձրանայ կաթողիկոսական դահը, թէ Յարութիւն Սրբազանը, այս կախուած է նորանից՝ թէ Ներսէս կ'ընտրուի, թէ Եսայի Սրբազանը. այս կախուած է նորանից՝ թէ Ներսէս կ'ընտրուի թէ Մակար Սրբազանը. դա կախուած է նորանից թէ՝ Խրիմեան Հայրիկը ուշադրութիւն կը հրաւիրէ՞ թէ Արիստակէս Սրբազանը։ Եթէ որ Ազգային ժողովի սրտին այդքան արտաքուստ գէթ մօտիկ է երեւում գործը, թող ուրեմն իւր բոլոր արածներով ճնչէ՞ այն մեծ ցանկութիւնը, որ այսօր աւրում է Էջմիածնայ Սինոդի մէջ։ (*) Եթէ հեռուից այսպիսի կարծիքներ և ենթադրութիւններ եկել են Պոլսոյ Ազգային ժողովի վերայ, որի մօտ է ձայների առաւելութիւնը, այն ժամանակ, կ'ասեն, ազգը եւս իւր ձայնը կը միացնէ Ս. Սինոդի ձայնին, պահանջելու որ կաթողիկոսի ընտրութեան համար բոլոր վիճակներից պատգամաւորներ դան, և Ազգային ժողովը այս անդամ հեռու կենայ իւր իրաւունքի գործադրութիւնից։

Սակայն մեզ չենք կարող ենթադրել անդամ որ Ազգային ժողովը մի այսպիսի մեծ գործի մէջ իւր իրաւունքը ձեռքից կը տայ, և չի՞ ցոյց տալ որ յիրաւի ինքն ներկայացուցիչ է Տաճկահայերի։ Կրկնում ենք. եթէ տարաբաղդաբար կարծիքներ կարելի է ունենալ որ այս մի տարւոյ մէջ կաթողիկոսական ընտրելիների խնդիրը բազմաեսակ փոփոխութիւնների կ'ենթարկուի, մանաւանդ որ նախապատրաստութիւնների մասին, — թէ այդ տեղ և թէ այս տեղ, — այդքան վատ կարծիքներ կան, ապա ինչո՞ւ չի կարելի կարծիքներ ունենալ որ գործերի որոշ ընթացից յետոյ կը պահանջուի որ Ազգային ժողովը ինքը անմիջապէս չտայ այս անգամ իւր ձայնը։ Պահանջողները պարզ է թէ ովքեր կը լինին։ Եւ այդ պահանջը մի մեծ հիմք ունի և կ'ունենայ. թողնենք միւս պայմանները մի կողմ. — Պոլսից հարիւր երեսփոխան ունենալը. իսկ ամբողջ գաւառներից քառասուն, արդէն ինքն ըստ ինքեան մի մեծ պատճառ է, մի մեծ վահան է հակառակորդների համար(*)։ Թողնում ենք ձեռ դատելու այն բոլոր մանրամասնութիւնները, որոնք առաջ կ'գան՝ մի այսպիսի յայտնութիւնից յետոյ, նկատմամբ Ազգային ժողովի։ Այս էլ ասենք որ այդ հակառակութեան մէջ դէպ Ազգային ժողովը՝ Սինոդը կարող է պարտուել որ ազգի հետ համայնը չլինի։ Այն ասեն իւր կողմից գործին նոր կերպարանք կը տայ։ Ասենք և այն՝ որ այդ բոլորը յառաջ կը գայ այս բանից թէ այս երկար ժամանակամիջոցում ի՞նչ ընթացք կը բռնեն այս կամ այն անձի վերայ ունեցած հայեացքները և կարծիքները, իբրև ընտրելիների վրայ կաթողիկոսութեան համար։ Այդ բոլորը կախուած կը լինի այն բանից՝ թէ ո՞վ կը լինի առարկայ խօսակցութեան և պատրաստութեան ընտրութեան համար։ Իսկ դորա համար, պէտք է, անհրաժեշտ է, որ եթէ ինքը Ազգային ժողովը մը-տադիր է իր իրաւունքները պինդ պահել, այժմեանից արդէն թէ կաթողիկոսական պաշտօնի էութիւնը, թէ այժմեան բոլոր հանգամանքները, թէ Ռուս կառավարութեան ուղղութիւնը և քաղաքականութիւնը, թէ Պալաժէնեայի փոփոխութիւնները լաւ և հիմնաւոր կերպով քննուին, և պարզ լինին այն անձանց համար, որոնք դեր պէտք է կատարեն դործի մէջ։ Դորանից յետոյ ցանկալի է որ անկեղծութիւն լինի, առանց անձնական հաշիւների և դիտումների։ Այդ կողմից պէտք է ասենք, որ վերջին օրերը Ազգ. ժողովի միջից Ցանձնախմբի ընտրութիւնը աւելի մանրամասն քննելու և ծանօթանալու կաթողիկոսական գործի հետ՝ տեսակ տեսակ սրբերեց։ Եթէ Ներսէս Սրբազան անմիջական պատասխանատու լիներ, այս ուրիշ հարց է։ Այն էլ պէտք է ասել, որ Ցանձնախմբի անդամների մեծ մասը յոյս են տալիս։ Այս տեղ շատ լաւ գիտեն թէ ի՞նչ մարդիկ են պարոններ Կ. Իսթիւճեան և Մ. Ազարէգեան։ Հոգեւորական ընտրուածների մեծ մասի վերայ յոյս կայ, միայն թէ անձնական դիտումներ չլինին։ Մեք լաւ գիտենք թէ ի՞նչ մարդ է Սերվիչեն էֆէնտին։ Այս մարդը ռուսահայերին վաղուց ծանօթ է։ Դա մի մարդ է, որ կարող է և առիւծ լինել և աղուէս։ Այս բաները ուրիշ կերպ չէս օգտագործին։ Բաւական է միայն որ Սերվիչէն էֆէնտի ֆոնդ-ռիզ-ն ունենայ գործ մի կատարելու։ Բայց կան մարդիկ որոնք չեն կարող իրանց էութիւնը փոխել, թէեւ երբեմն ուզում են։ Եւ շատ ցանկանում են ուրիշ կերպով երեւիլ։ Օրինակի համար Սա. փափազեան և Ընկերութիւն միշտ աղուէս կը մնան։ Նոքա չեն կարող աղուէսներ չլինել՝ և Սա. փափազեան և Ընկ. շատ անդամ չանք գործեցին դառան մարթով երեւալ, առիւծի կերպարանքով հանդէս գալ, բայց չյաջողեցան։ Եւ ահա, այդ նոր ընտրութեան մէջ փափազեան հրաժարվում է, ասելով որ որովհետեւ չպիտի կարողանայ դէմ կենալ շատ հնութիւնների և ճրնշումների, որ տեղի կունենան անկասկած», ուստի ինքը պատժվում է։ Ա՛յ, ձեզ լաւ օրինակ։ Սա. փափազեան ուզում է գառան մորթով հանդէս գալ։ ։ ։ ։ Ի սէր Աստուծոյ, լաւ ճանաչեցէք այսպիսի մարդոց, որոց թիւը այս տեղ եւս շատ է, և պահպանեցէք հասարակութիւնը մոլորելոյց....։ Եւ դարմանալի բան է, որ այժմ իսկ ձեր ընտրութիւնների մէջ այդքան անյաջողութիւններ են լինում, և խօսքեն Սրբազան և իր նմանները Ազգային ժողովից վիճակաւ դադարելու աւելի երեսփոխանութիւնից դուրս մնալով, մէջ են մտնում այնպիսի անձինք, դործի մէջ են խառնվում այնպիսի մարդիկ, որոնք ի հարկէ լաւ յոյս երբէք չեն տալ, և ահա դորա վերայ հիմնուած այս տեղ շատերը կարծիք յայտնեցին որ յանձնախմբի կարող է և շատ փոքր արդիւնք ցոյց տալ, եթէ դատապարտուի գործելու քաղաքական և կրօնական ժողովների հետ,—ի հարկէ թէ միայն Պատրիարք Սրբազանը և իւր հետ յիշուած քանի մի յուսատու անձինք գործին ուժ դին չանքերով լաւ կերպարանք չը տան։ — Բայց և այնպէս Ներսէս Սրբազանի առանձին ջանքերը կաթողիկոսական գործի համար, յոյսեր են տալիս ասա։

ՇԱՄՇԱԴՐԱՄ

ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆ ԵԳԻՊՏՈՍԻ

—o—

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ԼՈՒՐՏ ՏԷԼԻՐԴԻ

Մշական գրում է

Անօգուտ կը թուի ինձ ձեր տեղութեան ձանձրոյթի տալ Մշական արդէն վերայ դիտողութիւններ ներկայացնելով, որ Եգիպտոսի մէջ 170,000 Լ. Ե. ի կ'հասնեն և սա կերպով կը բաժնուին.

	Լ. Ե.
Տասանորդ արմատներուց	83,993
Տասանորդ արմատներուց ոսոսիմներուն	4,480
Իսլամիմիզ անուն ջրանցքի առուներեալ դեռնոց արտասովոր հարկ	21,710
Բնիկ ծխախոտի և Ռեհպեէի տուրք	21,260
Սաքիէ (ջրամբարձ դործիք)-ներու տուրք	2,940
Սիվայի տուրք	20,30
Ոչխարաց և այծից տուրք	32,620
	170,033

Իրաքանչիւր տարոյ բնութիւնը վիճաբանելի է, և ամենայն մասնաւոր տուրք մասնաւոր անտեղութեանց ծնող է։ Երկրին և թէ առարկային խորին հմտութիւն ունենալ հարկ է, որպէս զի հնար ըլլայ որոշել թէ ի՞նչ եղանակաւ վարուելու է վարչական պիտոյից հոգացման համար բաւական եկամուտ ստանալու, ըստ կարելւոյն նուազ ծանրանալով ժողովրդեան վրայ։

Լաւագոյն է այսպիսի բարենորոգմունք կառավարութեան թղթուլ որ կրնայ օգուտ քաղել երկրական խորհրդականին հմտութենէն և ժողովրդեան երեսփոխանաց ներշնչելու դաղափարներէն։

Վերոյիշեալ արոյ հաւաքման վերաբերեալ զեղծմանց խնդիրն բնականաբար տարբեր է անոնց բաշխման վերաբերեալ խնդրէն։ Ուստի զարմանալի չէ եթէ արդարութեան տեսանողներ զուրկ և կաշառակուլ պաշտօնակալներով լի երկրի մը մէջ, հարկահաւաքներն ամենոդրալի աներկիւղութիւններ ի գործ կը դնեն։ Ցուսանք որ դատական լաւ կազմակերպութիւն մը վերջ պիտի տայ ասոնց կեղեքմանց։

—

Ի-ՇԼ-ՐԻ ՖԷՖԻՆԷՔ

Ի-Շ-ի դեռնոցներն առանձնաշնորհեալ հողերու դասակարգութիւն մը կը կազմեն, որ Եգիպտական միւս դեռնոցներէն թեթեւագոյն հարկաց ենթարկեալ են։ Ասոնց ամբողջութիւնը՝ 1,308,000 ֆէդանի կը հասնի, և համադումար վճարք ունին 686,384 լիրա, որ ըսել է միջին հաշուով 52 գրուշ առ ֆէդանն։

Միւս դեռնոցներն՝ որ Խարաջ կը կոչուին, 3,406,480 ֆէդան կը կազմեն, և կը վճարեն 4,387,762 լիրա, կամ միջին հաշուով 128 գրուշ առ ֆէդան։ Ի-Շ-ի հողերուն արտասովոր գրեթէ ծատումն զանազան եղանակներ է ըստ պարադայից։ Յորժամ Մեհմետ Ալի իւր ընկերակիցներն կը վարձաւորէր ագարակներ չնորհելով, սովորութիւն էր իւրաքանչիւր մշակելի դեռնոյ պարդեւին կցել մասն մի տարածութիւն խոպան հողոյ, զոր կալուածատերը պարտաւորեալ էր մշակել։ Այսու պատճառաւ՝ ասոնց հողերուն վրայ միւսներուն համեմատութեամբ թեթեւ հարկ կը տրուէր։ Ուրիշ առիթներու մէջ՝ հողերու վրայ թեթեւ արոյ սահմանումն առ հողային պարդեւ ընդունող անձն նոր չնորհաց մ'արտայայտում էր։ Ասոնք ապահարկ՝ անվթար մնաց մինչեւ Սայիտի օրն, որ 1854 ին բոլոր առանձնաշնորհեալ հողերու տէրանցմէ արդեանց տասանորդի տուրքը պահանջեց։ Զեմ կարծեր թէ կարելի լինի պնդել թէ սոյն տուրքը չը կրնար բարձրանալ։ Արդարեւ, հողագողութեան (ֆէնրիզ) պաշտօնեան չնորհիւ, վերջին ժամանակներս իրենք հողերուն վրայ 150,000 լիրայի հարկաց յաւելում մ'եղաւ։ Զեմ կրնար դիտնալ թէ այս ճամբուն մէջ օրչափ կարելի է յառաջ երթալ։ Այս խնդիրն առաջին հայեացքով երեւցածէն առաւել կնճռոտ է, և նախանշանակեալ առարկայ մը կը նայ նկատուիլ Օրէնդիր խորհրդոյ և Ընդհանուր ժողովոյ ձեռնհասութեանց։

—

Հաստակաց ԷՐԻՆԴԻՆ

Յայտնի է որ մեր բոլոր ջանքերն զեղիպտոս վայելուչ վարչական մեքենայով մ'օժտելու, ապարդիւն կը մնան՝ եթէ անոր կազմութեան անձնիւր ճախարակի կանոնաւորութեան վստահ չկրնանք ըլլալ։ Ուստի Եգիպտական ժողովուրդին բարեւունք չտալի դանդատելու թէ պաշտօնեաներն յանիրաւի երբոյ-կան պաշտօնատարաց կը յանձնուին քանի որ անհնարին է բնիկներուն մէջ դտնել նոյն պաշտօնեաներուն պահանջած հմտութիւնն և այլ ընդունակութիւններն ունեցող անձինք, որով հարկ ի վերայ կայ դոնք այժմիկ օտարականաց յանձնելու։

Այս արտունչը, որ արդարութիւնի սխալ օրինաւոր է, բառնալու դրման չկրնար դտնուիլ, մինչեւ որ Եգիպտական կառավարութիւնն ապրուստ և խղճի մտօք ձեռք չարկնու նոր սերնդեան դաստիարակութիւնը։

Եգիպտոսի մէջ դտնուած արեւմտեան վարժարաններն հետեւեալ դասակարգութեանց կրնան բաժնուիլ։

1. Հանրակարան, Էլ-Ազհար-ի կիսին մէջ, ուր 8000 ի չափ ուսանողք, առ ասա 300 ի մօտ վարժապետաց, կուսանին իսլամական աստուածաբանութիւն, Արաբական քերականութիւն, ճարտասանութիւն և տրամաբանութիւն։

2. Դպրութեանց և առաքելութեանց (Գոլէ) հիմնարկեալ վարժարաններ, թուով 152, 12,257 աշակերտ ունին, որոց 61 այսինքն 52 0/0 Եգիպտական դպրանութենէն։ Այն վարժարանքի քանին Տէրութեան դանձէն բամական օգնութիւն կընդունին։

3. Կառավարութեան վարժարաններն, որք կ'ստորաբաժանուին։

Ա. Նախնական վարժարան թուով 5370, որ ունին 137,3 աշակերտ, որ է 1 աշակերտ առ բնակիչ։ Այս վարժարաններու մէջ քաղաքաց և գիւղօրէից մէջ տատուած են, աշակերտաց կը տրուին նաեւ դասագրութեան և խարհագրութեան տարրական սկզբունքներ, ուսանելով միանգամայն մը, ուսանելով միանգամայն լեզուն մը սկզբունքն (անգլերէնի) և Ֆ-ռանսերէն կամ արաբերէն, ֆրանսերէն կամ արաբերէն ըստ իւրաքանչիւրոյ ընտրութեան և եւրոպական գիր։

Այս վարժարանի մէջէն կ'

Բ. Երկրորդական վարժարան թուով 27, և 4,664 աշակերտ։ Ասոնց մէկը Գահիրէի մէջ է, աշակերտ ունի, և հասարակաց կրթութեան պէտքերէն կը հոգացուին պիտոյքն։ Սոյն վարժարանները տիպար կը ծառայէ ամենայն նոց զոր կը հիմնեն կամ հիմնելու մտադիր են գլխաւոր քաղաքաց և մեծամեծ գիւղերէից մէջ։ Ուսանոց չրջանը 4 տարի է։ Ուսանողաց թիւն կ'ենթադրուի թէ չակերտն կատարելապէս ուսանի Ֆ-ռանսի ընթերցման, արարական տարրաց և թուագիտութեան մէջ։ Գրեթէ չինն տարուան մէջ աշակերտք կը տեսնեն նաեւ պատմութեան և խարհագրութեան տարրական սկզբունքներ, ուսանելով միանգամայն մը, ուսանելով միանգամայն լեզուն մը սկզբունքն (անգլերէնի) և Ֆ-ռանսերէն կամ արաբերէն, ֆրանսերէն կամ արաբերէն ըստ իւրաքանչիւրոյ ընտրութեան և եւրոպական գիր։

Այս վարժարանի մէջէն կ'

(*) — Մեր Տփղիսի թղթակցին այս խորհրդաւոր եւ առեւելոյթս դժուարամատչելի խօսքերէն կ'երեւի թէ կաթողիկոսական խնդրոյ եւ ընտրելիներու մասին մեր ռուսահպատակ ազգայնոց մէջ շատ խորհուրդներ եւ կուսակցական ծրագրեր կան, մինչդեռ, որպէս արդէն դիտել տուած ենք, այս կողմ այդպիսի չարժում մը չտեսնուիր, դէթ առ այժմ։ Ծ. Խ.

(*). — Մեր թղթակիցն ակնարկել կը թուի Սինոդին վերագրուած այն մտադրութեան թէ այս անդամնոր կաթողիկոսը Թուրքիոյ բոլոր վիճակներէն ընտրուի եւ ոչ Կ. Պոլսոյ Ազգ. ժողովին։ Բայց անոնք որ այսպիսի գաղափար մը կը վերագրեն Սինոդին, ապահով պէտք է լինին թէ Սինոդն անկարող է այդպիսի փոփոխութիւն մ'ընելու, ինչպէս ժամանակին ցոյց կուտանք եթէ այդ գաղափար առաւել որոշ մի ձեւ ստանայ, որ չենք յուսար։ Ծ. Խ.

(*). — Որովհետեւ երեսփոխանական ամբոխներու այս սեռակ բաշխումն ուրիշ ոչ նուազ կարեւոր խնդրոյ մէջ Կ. Պոլսոյ Երեսփոխանական ժողովը չարդիլեր բոլոր Թուրքիոյ Հայոց ներկայացուցիչը մնալէ եւ ըստ այմմ գործելէ, յայտնի է թէ կաթողիկոսական ընտրութեան առթիւ ալ չարդիլեր։ Ծ. Խ.

նուին Բարձրագոյն Վարժարանի (Նախապատրաստական Վարժարանի) համար պէտք եղած ուսանողներն, ինչպէս որ այս վերջինն կ'ընծայէ իւր կարգին՝ Ուսմանց (Թէոֆ.) և Արուեստից (Փրոֆէսիոնէլ) վարժարանաց ուսանողներն։ Միւս վարժարանաց ուսանողներն։ Մինչ վարժարանքներուն ծախքը կը հոգացուի նախորդ Խըտիվին սոյն նպատակաւ նուիրած Ռ–ոդէն Տօնէն ինչ ինչ կալուածոց հասոյթներովն, վամ՝ Վ.ֆէ նախարարութեան դրամական նըպաստովն, և կամ մասնաւորաց նըւիրատուութեամբ։

Գ. Նախապատրաստական Վարժարան Գաղիրէի (Բարձրագոյն Վարժարան, որ 292 աշակերտ ունի, որոյմէ կ'երեքն Ուսմանց և Արուեստից վարժարաններու ուսանողք։ Ուսմանց շրջանը 4 տարի է և կը պարունակէ ուսումն եւրոպական լեզուի մը, արաբերէնի, մաթեմատիքի, բնագիտութեան, բնաբանութեան, բնական պատմութեան, տիեզերական պատմութեան, աշխարհագրութեան, արեւելեան և եւրոպական գեղագրութեան, և գծագրութեան։

Դ. Ուսմանց և արուեստից վարժարանք։

Ա. Բժշկական վարժարան, որ 156 ուսանող կը պարունակէ։ Ասոր կցեալ է դեղագործական վարժարան մը 7 ուսանողներով, և մանկաբարձական վարժարան մը որ 27 ուսանող ունի իգական սեռէ*։

Բ. Բազմարուեստեան վարժարան, 30 ուսանող։

Գ. Անդաչափական վարժարան, 39 ուսանող։

Դ. Արուեստից և ձեռագործաց վարժարան, 31 ուսանող։

Ե. Իրաւագիտական վարժարան, 37 ուսանող*։

Զ. Լիզուագիտական վարժարան, 23 ուսանող*։

Է. Ուսուցչական վարժարան (Նորմալ) 60 ուսանող*։

Ը. Գործաւորաց վարժարան, 79 ուսանող։ Սոյն վարժարան արուեստից և ձեռագործաց վարժարանէն կախումն ունի, և նախնական դըպրոցներու այն աշակերտներէն կը բաղկանայ որ բարձրագոյն ուսմանց անընդունակ դատուած են։

Թ. Կուրաց և Համրոց վարժարան, 75 ուսանող երկու սեռէ։

Ժ. Օրիորդաց վարժարան։ Երբեմն երկու վարժարան կար օրիորդաց, մին բարձրագոյն կարգի ընտանեաց, և միւսն ժողովրդական զաւակաց յատուկ։ Ասոնց երկուքն ի մի ձուլեալ են արդէն և 300 ի մօտ ուսանող կը պարունակեն։

ԱՌԼ ԵՒ ԱՌԼ ԼՈՒՐԵՐ

Հռոմի Մոնիթէօր լրագիրը կը կարծէ դիտնալ թէ Իտալիա և Աւստրիա՝ երեակ դաշնակցութեան պայմաններուն օրինաւորապէս դրծադրման դէմ եղած ամեն արգելք բառնալու համար՝ հետեւեալ կարգադրութիւններն ըրած են։

Աւստրիա Իտալիոյ պիտի թողու Թարանթէի գաւառն։ Իտալիա ալ Ս. Պապին պիտի թողու Հռոմ քաղաքը։ Իտալիոս դաւառներն Աւստրիոյ ձեռքէն կորզելու նպատակաւ նուիրած Ռ–ոդէն Տօնէն ինչ ինչ կալուածոց հասոյթներովն, վամ՝ Վ.ֆէ նախարարութեան դրամական նըպաստովն, և կամ մասնաւորաց նըւիրատուութեամբ։

Գ. Նախապատրաստական Վարժարան Գաղիրէի (Բարձրագոյն Վարժարան, որ 292 աշակերտ ունի, որոյմէ կ'երեքն Ուսմանց և Արուեստից վարժարաններու ուսանողք։ Ուսմանց շրջանը 4 տարի է և կը պարունակէ ուսումն եւրոպական լեզուի մը, արաբերէնի, մաթեմատիքի, բնագիտութեան, բնաբանութեան, բնական պատմութեան, տիեզերական պատմութեան, աշխարհագրութեան, արեւելեան և եւրոպական գեղագրութեան, և գծագրութեան։

Դ. Ուսմանց և արուեստից վարժարանք։

Ա. Բժշկական վարժարան, որ 156 ուսանող կը պարունակէ։ Ասոր կցեալ է դեղագործական վարժարան մը 7 ուսանողներով, և մանկաբարձական վարժարան մը որ 27 ուսանող ունի իգական սեռէ*։

Բ. Բազմարուեստեան վարժարան, 30 ուսանող։

Գ. Անդաչափական վարժարան, 39 ուսանող։

Դ. Արուեստից և ձեռագործաց վարժարան, 31 ուսանող։

Ե. Իրաւագիտական վարժարան, 37 ուսանող*։

Զ. Լիզուագիտական վարժարան, 23 ուսանող*։

Է. Ուսուցչական վարժարան (Նորմալ) 60 ուսանող*։

Ը. Գործաւորաց վարժարան, 79 ուսանող։ Սոյն վարժարան արուեստից և ձեռագործաց վարժարանէն կախումն ունի, և նախնական դըպրոցներու այն աշակերտներէն կը բաղկանայ որ բարձրագոյն ուսմանց անընդունակ դատուած են։

Թ. Կուրաց և Համրոց վարժարան, 75 ուսանող երկու սեռէ։

Ժ. Օրիորդաց վարժարան։ Երբեմն երկու վարժարան կար օրիորդաց, մին բարձրագոյն կարգի ընտանեաց, և միւսն ժողովրդական զաւակաց յատուկ։ Ասոնց երկուքն ի մի ձուլեալ են արդէն և 300 ի մօտ ուսանող կը պարունակեն։

ԱՌԼ ԵՒ ԱՌԼ ԼՈՒՐԵՐ

Հռոմի Մոնիթէօր լրագիրը կը կարծէ դիտնալ թէ Իտալիա և Աւստրիա՝ երեակ դաշնակցութեան պայմաններուն օրինաւորապէս դրծադրման դէմ եղած ամեն արգելք բառնալու համար՝ հետեւեալ կարգադրութիւններն ըրած են։

Աւստրիա Իտալիոյ պիտի թողու Թարանթէի գաւառն։ Իտալիա ալ Ս. Պապին պիտի թողու Հռոմ քաղաքը։ Իտալիոս դաւառներն Աւստրիոյ ձեռքէն կորզելու նպատակաւ կազմեալ միութիւնը գործելէ պիտի դադրի, և Հռոմի վրայ Պապին պահանջման խնդիրն ալ լուծուած պիտի համարուի։ Իսկ Աւստրիա «Արեւելից մէջ վոխարինութիւն» պիտի ստանայ եղեր։

Աւասիկ քանի մը մանրամասն տեղեկութիւններ այն թագին գոհարեղինաց վրայ որ Ռուսաց կայսեր և կայսրուհւոյն օծման արարողութեան ժամանակ պիտի գործածուի։

Թագն ոսկի թելէ շինուած է յոյն ոսկերչաց ձեռամբ։ Վրան խաչ մը կը գտնուի, որ նմանապէս յոյն ոսկերչաց գործն է։ Թագն ընտիր մարգարիտներով և զանազան տեսակ թանկագին քարերով ծածկուած է։ Յոյն կայսր մը 1116 ին ընծայ ղրկած է զայն Բիւզիի Վլատիմիր Մոնոմախ մեծ դքսին։ Այն ժամանակէն ի վեր այս թագ Ռուսաց բոլոր Զարերուն թագադրութեան ծառայած է մինչեւ Պետրոս Ալէքսէվիչ Զարին օրը։ Թագադրութեան ոսկի դաւազանն, որ նըմանապէս Յոյն ոսկերչաց գործն է, դլուխը թագ մը կը կրէ, որոյ վրայ խաչ մը կայ 643 մեծագին քարերով զարդարուած։ Դաւազանին վրայ սեւ կիտուածով նկարուած են Նոր կտակարանին գլխաւոր դէպքերը։ Յունական արձանագրութիւններ կան վրան, որոց գրերուն ձեւն իսկ կը ցուցնէ թէ հրնութեան դործ մ'է։ Կայսրութեան աշխարհագունեան, որ նմանապէս ոսկիէ շինուած է Յոյն ոսկերչաց ձեռամբ, 270 թանկագին քարերով զարդարուած է և Աստուածաշունչին մէջ պատմուած գըլխաւոր դէպքերու քանդակները կը կրէ։ Կայսրութեան սուրն, որոյ բերանն ոսկեպատ է, կայսերական թագակիր արծիւներ կրող երախակալով մը զարդարուած է։ Կայսերական դրօշակն, որ դեղին անդուսէ շինուած է, կայսրութեան զինանշանը կը կրէ Ռուսիոյ բոլոր կառավարութեանց զինանշաններով շրջապատեալ։ Զարին բաղմելիք գահն ընկուզենիէ շինուած է, և գմբեթը կամ ամպհովանին չորս սիներու վրայ կը հանդչի, և վանդակակերպ (ծակ ծակ) քանդակուած է։ Իւր քիւը (սաչաք) Սլաւոնական լեզուաւ գրուած աստուածաշնչային արձանագրութեամբ զարդարուած է։ Կայսեր օծման ծառայող սկիհը կ'ըսուի թէ Հռոմայեցւոց կեսար Օգոստոս կայսեր կը վերաբերի և անոր խնջոյքի բաժակն էր։ Այս անօթ թանկագին քարերով զարդարուած է, և խուփին վրայ գալարեալ կանդուն օձ մը կը կրէ։

Ամերիկայի Իւլանտական լրագիրները Ֆենիքս-Բառքի կրկին սպանութեան հեղինակ Պ. Պրէսիի դլխատութեան փոխարէն՝ ութանդլեայցի դլխաւոր պաշտօնատարաց սպանումը կը պահանջեն, և կ'իմացընեն թէ Անգլիոյ թագուհւոյն փեսայ և բանտայի կառավարիչ Լորն Մարքիզն սպաննուելիք պաշտօնատարաց մին պիտի լինի։

Տիւրպանէն կը հեռագրեն առթայմդ թէ Զուլստանի մէջ բազմաթիւ արիւնահեղ կռիւներ եղեր են։ Զուլստանի Սէթիվայոյ թագաւորն՝ Օհամ և Իւլիպէրիւ ապըստամբապետաց վրայ յարձակելու համար իւր զօրաց հետ յառաջացած ժամանակ, երկու ապստամբապետներն իրենց ուժերը միացընելով անոր վրայ յարձակեր և 6000 մարդու կորուստ մը կրել տալով կատարելապէս ի փախուստ դարձուցեր են։ Զուլուները կը ճանչեն թէ այս կռւոյն մէջ աւելի մարդ կորուսած են քան թէ Քամպիւլայի կռւոյն մէջ։ Կը դուշակուի թէ Իւղիպէրիւ ապստամբապետն իւր այս յաղթութենէն օգուտ քաղելով Սէթիվայոյի վրայ պիտի քալէ։ Կրնայ լինիլ որ Սէթիվայոյ թագաւորին կրած կորուստը չափազանցուած լինի, սակայն միշտ սա ստոյգ է որ այդ կորուստն յոյժ մեծ եղած է։

Փարիզէն կը հեռագրեն.—«Մատակասկարէն եկած լուրերը կը ծանուցանեն թէ Մատակասկարի առջեւ գտնուող Ֆրանսական նաւախմբին հրամատարը տիրեր է այն պահականոցներուն զորս Հովանները դաշնագրոց հակառակ գրաւեալ էին Սաքալաֆներու երկրին վրայ, և թէ թանանարիվ տանող հովտին բերանը գտնուած մաքսատունն ալ գրաւեր է։»

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ի ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

—o—

(Մեր թղթակցէն)

Քարբերդ, 1 մայիս.

Քար-բերդի Կարմիր գիւղի բնիկներէն Պարոնեան Կարապետը՝ երկու տարիէ հետէ գիւղակից Նուրճանեան Մարթա անուն օրիորդին նշանուած էր. սակայն դստեր՝ որոյ հայրը մեռած է, եղբարքը կուզին աւելի պաշէրուիլ ուրիշի մը տալ. իսկ նա չհաւանելով իւր եղբարց այս նպատակին, եղելութիւնը իւր նշանածին ծանուցանելէ յետոյ, կ'առաջարկէ որ զինքը փախցընէ. յիշեալ երիտասարդը, որոշեալ ժամանակին դալով, աղջիկը Քիւրդ էմլիկ կոչուած գիւղը կը տանի։ Գիւղին թաղականները երբ ուր լինելը կ'ըստուգեն, քահանային հետ կ'երթան անպէր աղջիկը համոզելու՝ որ գիւղը վերադառնայ, առաքելով թէ զինքը նորէն իւր խօսեցեալին պիտի տան. բայց չյաջողելով՝ կատարելն պակել տալ երկոցուն համահաճ սարպանօք, զանոնք ապագայ փորձութենէ մը զերծ պահելու կանխատեսութեամբ։ Յիշեալին եղբայրները քանի օր ի զուր աշխատելէ յետոյ՝ իրենց քրոջ վերադարձին համար Առաջնորդ Ս. Հօր լսողաքեկու կերթան. այս միջոցին մէջ կը լսուի նաեւ տեղի ունեցած պսակադրութիւնը. ուստի Նորին Սրբազնութիւնը՝ պսակադիր քահանայն, թաղականները, յիշեալ երիտասարդն եւ իւր կինը բերել կուտայ։ Քահանայն հարցաքննուելու առեն առ երկիւղի (որովհետեւ առանց հրամանագրի պսակած է) ճիշդ չը խոստովանիր. կինն ալ կը պնդէ թէ «Ես նշանածէս չեմ զատուիր։ Ս. Առաջնորդն յորդորելով զանոնք՝ կը հաշտեցնէ, եւ 40 օրէն պըսակելու հրամանագիր կուտայ, ու հարսն ալ փէրջէնճ գիւղը իւր հօրեղբօր տունը կը դրուի։ Քանի օր յետոյ անտի ուրիշի մը տուն տարուելով՝ գիւղակից Ներսէսեան Սահակ անուն բողոքականի մը սպասաւորին հետ կըրկին կը պսակուի բողոքական երեցէ մը։ Պսակադիր քահանայն լսելով, Ս. Առաջ. Հօր կը դիմէ, եւ իւր պսակելը կը յայտնէ այս անդամ։ Նորին Սրբազնութիւնը ոստիկանի միջոցաւ զանոնք բերել կուտայ, եւ կառավարութեան հրամանաւ ուրիշ եկեղեցեայ ալ հոգեւոր զըլուխներն ի ժողով կը հրաւիրէ, ուր կը հաստատուի նախորդ պսակադրութիւնը երդմամբ եւ վկայութեամբ բաղմաց. ուստի ծանուցագրով մը՝ կնոջ իւր օրինաւոր երկան յանձնուիլը կը խնդրուի կառավարութենէն. բայց բողոքականք դարձեալ կը պնդեն թէ պսակուած չէր կանխաւ. այս առթիւ կառավարութիւնն ալ գերապայծառին կը յանձնէ, որպէս զի կրկին քննութեամբ մը օրինաւոր երկան տրուի։ Նորին Սրբիապատուութիւնն ալ կաթոլիկ Մ. Մարտիրոսին տունը կը դնէ դայն, խնդրոյն վախճանին սպասելու համար, ուր մի քանի բողոքականաց ղրմամբ, կինը՝ որ առջի երիկէն յղի մնացած էր, վիժել տալու փորձ կը փորձեն, փորին վերայ կոխկռտելով. երբ այս իրողութիւնն ի յայտ կու գայ, մի քանի բողոքական ընկերաց օգնութեամբ՝ յիշեալ սպասաւորը կը փախցնէ դայն ի Տիգրանակերտ, ուր երկամեայ միջոցի մէջ վիժման հարկ եղած գործողութիւններն անդ կատարելով կը վերադառնայ։

Ս. Առաջնորդը դարձեալ զանոնք բերել տալու եւ զարժանն ընելու եռեւեռ է։

Հիւսէյնիկի Պատ. Ատուածատուրը՝ որ խնդրոյն այսպիսի կերպարանք առնելու բուն հեղինակը կրնայ համարուիլ, աղէկ կընէ, եթէ իւր կոչման համապատասխանելով՝ գէթ այլ եւս յուզման տեղի չը տայ։

Պաշլըքի վատ սովորութիւնը՝ որ ինչպէս բազում տեղեր, նոյնպէս Քարբերդի դաշտին մէջ տիրած՝ եւ հակառակ կեղր. վարչութեան եւ Ազգային լրագրաց որք կ'դգուշացնեն զմեզ այս վնասակար սովորութենէն, կայ եւ կը մնայ տակաւին ի վնաս Ազգայնոց եւ ի պատճառ այսպիսի դիպաց։

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

ԱՌ ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴՍ

—=—

Ինչպէս կը յիշէք, Տնտես. խորհուրդը ներկայ տարւոյ մարտ 3 թուականաւ և 85 համարաւ շրջաբերական մ'ուղղած էր մայրաքաղաքիս Թաղ. խորհրդոց, ծանուցանելով որ որոշած է ներկայ տարիէն սկսեալ կատարել ուղղակի տրոց դանձումը, Ազգ. Ժողովոյ կողմէ հաստատեալ տրոց վերջին կանոնագրին համեմատ, և հրաւիրած էր որ հաճիք անմիջապէս ձեռնարկել աղդահամարի պատրաստութեան գործը լրացնելու, որոյ մասին արդէն կանխաւ իսկ Պատրիարքարանէս հրահանգ հաղորդուած էր առ Ձեզ, և աղդահամարի ցուցակին մի օրինակը հասուցանել ի Պատրիարքարան առ Տնտես խորհուրդն։

Մի և նոյն շրջաբերականին մէջ Տնտես. խորհուրդը խոստացած էր նաեւ ի մօտոյ յղել առ Ձեզ Ազգ. ուղղակի տրոց կանոնագրին դրծադրութեան վերաբերեալ հրահանգը, հանդերձ պէտք եղած ընկալագրերով և ծանօթութեան տումարներով, որպէս զի ներկայ տարւոյս կարելի լինի նոր տրոց հաւաքմանը ձեռնարկել։

Ազգ. Բաղ. Ժողովն այս անդամ ընդունած և հաստատած լինելով Տնտես. խորհրդէն ծրագրուած վերոյիշեալ հրահանգը, Տնտես. խորհրդոյ յանձնարարած է ի գործադրութիւն։

Հետեւաբար Տնտես. խորհուրդը կը փութայ ներկայ շրջաբերականաւ ներփակեալ հաղորդել նաեւ Պատ. խորհրդոյդ հինգ օրինակ նոյն հրահանգէն Ազգ. ուղղակի տրոց բաշխման, հաւաքման, հաշուակալութեան և պաշտօնէութեան, տըպեալ 5 ապրիլ 1883 թուականաւ, և վստահ է թէ Թաղ. խորհուրդդ եւս նախանձախնդիր այս օգտաշատ գործոյն օր յառաջ յաջողման, մինչեւ ցարդ ամեն խնամք տարած է սոյն տրոց կանոնագրին յարակից ազդահամարի պատրաստութիւնն ըստ արժանւոյն ի յանդ հանելու։ Ուստի, թէեւ ըստ նախորդ շրջաբերականի, Ձեր պատրաստելիք ազդահամարի ցուցակին մէկ օրինակն Պատրիարքարանս շուտ ընդ փոյթ ուղարկել հրահանգուած էիք, (որպէս զի ըստ նոր ցուցակի կեդրոնատումարներն կարգադրուէին), սակայն այս անդամ Տնտես. խորհուրդս տեղեկութիւն առնելով որ Թաղ. խորհրդոյ մէկ մասն տակաւին լըրացուցած չէ այդ ազդահամարի ցուցակն, առ հարկի ստիպեալ ներկայիս կը հրաւիրէ Պատ. խորհուրդդ, որ փոխանակ մի միայն ազդահամարի ցուցակն յղելով հրահանգի սպասելու, բարեհաճի դրծադրել նաեւ ներփակեալ հրահանգին տրոց բաշխման մասն, յառաջագոյն առ Ձեզ ղրկուած ազդահամարի ցուցակին վրայ, և ըստ այնմ բաշխումն եւս կատարուած ազդահամարի ցուցակին մէկ օրինակը փութացնէք ղրկել առ Տնտես. խորհուրդս, որպէս զի, ըստ պիտոյից, բուն աւորը ընկալագրերն պատրաստուելով, յուզարկուին առ Պատ. խորհուրդդ՝ տրոց հաւաքման սկըսելու համար։

Տնտես. խորհուրդը հարկ կդդայ այս առթիւ յայտարարել թէ, այս տրոց հրահանգին դրծադրման յապաղումը պատճառ պիտի ընծայէ ոչ միայն թաղային անուսկիզ, այլ և միւս թաղերու և մասնաւորապէս կեդր. անուսկի ինասուն, ուստի և քաղցր է մեզ վստահութեամբ սպասել Պատ. խորհրդոյդ եռանդագին դրծունէութենէն սոյն հրահանգին շուտափոյթ դրծադրումն ու արդիւնաւորումն։ Մնամք յարգանաք

Ի դիմաց Տնտես. խորհրդոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
14 Մայիս 1883
Կ. Պոլիս

«ԴՐԱՄՈՎ ՊԱՏԱՐԱԳ»

Տէր,

Ձեր երէկի թուով Ֆէրի գիւղի Թաղ. խորհրդոյ կողմանէ ծանուցում մը կը լլնէր թէ կիւրակէ օր տեղւոյն եկեղեցւոյ մէջ պիտի պատարագեմ ձրիաբար եւ թէ 50 սպառմաչէքի նուիրած եմ նոյն եկեղեցւոյ։

Պատարագելու առթիւ արդարեւ Պատրիարքարանէն երէկ երեկոյ ընդունեցի մի արտօնագիր, բայց ստակով կամ ձրի ըլլալու պայման մը չտեսայ. լրագրոյդ մէջ եւս ստակով պատարագի ծանուցում ցարդ տեսած ըլլալս չը յիշեցուս համար երէկի ծանուցման մէջ ֆէրէՔԷԲ բառն խիստ տարօրինակ տեսայ, զի այնպէս գիտեմ թէ եկեղեցական ոք՝ երբ հրաւէր կընդունի սարքէ պաշտօն կատարելու՝ անհրաժեշտաբար չպատեր անտի նիւթական շահ։

Գալով 50 սպառմաչէքին՝ ես այդպիսի մի նուէր չեմ ըրած։

Ողջունելով զՁեզ սիրով

Մնամ

Գ. Վ. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ.

14 մայիս 1883
Իւսկիւտար

Ի դիմաց Ֆէրի գիւղի Թաղ. խորհրդոյ Ատենապետ Բերովբէ Մարգարեան և Վ. Ատենադպրի Մ. Սպեան ստորագրութեամբք ազդայնին և ոչ-ազդային ամեն թերթերու մէջ տպուած յայտարարութիւն մը իմիւսեան Արժ. Գէորգ վարդապետին իրաւացի դիտողութեան առիթ եղող կէտերը կը պարունակէր, և մեք ալ բառ առ բառ իրենց ծանուցումն հրատարակած ենք։ Զարմանալի է որ թաղ. խորհուրդ մը այսպիսի տարօրինակ սխալներ կը գործէ։

ԽՄԲԱԳԻՐ-ՏՆՕՐԷՆ

Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

ԹԵՐՈՒՄՆ ՄԱՍԻՍ

(41)

ԱԼՊԷՐ ՏԷԼԲԻ

—o—

ՄԱՐՔԻԶՈՒՀԻՆ

—=—

10

Երբոր ծովեզրը հասաւ, ծով մտնողներէն շատեր տակաւին կը ճեմէին հոն։ Քովի քաղինային մէջ ալ կը պարէին մոլեգնաբար, ջութակներուն ալիսաղուր ձայները միայն կը վրդովէին այս զմայլելի դիշերին զըւարթութիւնը։ Ասպարերը կարծես վար կը տեղային երկինքէն, ա՛նչափ բաղմաթիւ էին և շողշողուն։ Լուսինն արծաթափայլ լոյս մը ծաւալած էր տուներուն և ծառերուն վրայ, և անհաւասար նշոյլներով կը լուսաւորէր ծովեզերքին վրայ կուտուած խիճերը։ Ծովը դրեթէ բոլորովին հանդարտ, մանր կոհակներ միայն կը բերէր, որք կուգային խաղաղութեամբ կը մեռնէին ծովեզրին վրայ։ Ցեղ տեղ փոփոխափայլ պիսակներ կը ցայտէին ստուերին մէջէն, մինչդեռ հեռուն՝ ուրիշ աւելի դեղին լոյսեր, ոսկի կէտերու նման, մութին անհունութիւնը ծակելով կ'անցնէին ու կը դառնային։ Ասոնք ձկնորսաց նաւակներն էին, որ ձուկ որսալու կ'երթային ծովուն բացը։

Մաքսիմիլիէն կ'սպասէր նշանակեալ տեղն, այն ասպիճան մտածութեանց մէջ սուզեալ, որ Հանրիէթի ոտնաձայնը չլսեց։ Սա՝ ձեռքը Մաքսի ուսին վրայ դրաւ։

— Ներեցէք, ըսաւ, Մաքս, ձեզ չկրցի տեսնել։

— Դուք չբմեղացած եք, զեղեցի՛կ խաւարասէր։ Ցուէք ինձ այժմ ձեր թեւն, որպէս զի ձեզ քիչ մ'առաջի հեռին տանիմ։ Հոս բաղմութիւն կայ, չենք կըրնար հանդիսաս խօսակցիլ։

— Ըսել է թէ յոյժ ծանր բաներ ունիք ինձ հաղորդելու, հարցուց Մաքսիմիլիէն ժպտելով։

— Յոյժ ծանր։

— Ա՛։

— Մի՛ վախնաք։ Հոս գրեթէ առանձին ենք հիմա։ Նստինք սա ըրաւին ստորոտն, որ խիստ յարմար տեղ է։

Հանրիէթ այն կերպիւ նստաւ որ լուսնին շողն իւր տարփաւորին երեսին զարնէ, իսկ ինք մութին մէջ նստաւ։ Կ'ուզէր որ Մաքսիմիլիէնի դէմքը զննէր, իսկ իւր դործին բնաւ չէր դար որ Մաքսիմիլիէն ալ կարենար իւր դէմքը դիտել։ Արդէն որոշած էր ընելիքն՝ երբոր ծովեզրին վրայ տեսակցելու ժամադիր եղած էր՝ առանց հետեւեալ աւուր սպասելու։ Յերեկն, արեւուն պայծառ և անխորհրդապահ լուսոյն տակ դիւրին չէ կեղծել մտքին խորհուրդն. ուստի կ'ուզէր որ ինք ինչ որ հաւատացնել ուզէր, Մաքս պարզապէս հաւատար.

— Սիրելի՛ս, ըսաւ Հանրիէթ կարճ լռութենէ մը յետոյ, հաճեցէք բացորոշապէս պատասխանել իմ հարցմանց։ Ես երբէք պէտք եղած եմ ձեզ հետ։

— Երբէք, պատասխանեց Մաքս, քիչ մը զարմանքով։

— Լաւ։ Եւ մեր յարաբերութեան սկիզբէն ի վեր ինձմէ դժգոհելու բան մ'ունեցած էք։

— Բնաւ։ Բայց . . .

— Մի՛ ընդմիջէք զիս, կ'աղաչեմ։ Կը տեսնեմ որ դեռ չեք հասկնար զիս։ Քիչ մը համբերութիւն, հիմա պիտի հասկնաք։

— Դաղտնիքով լի էք՝ Սիբիլեան պատգամի մը պէս։

— Սիբիլեան պատգամները լաւ բաներ ունէին։ Կը շարունակեմ։ Յառաջ սիրոյ վրայ խօսեցանք, դուք և ես, և երկուքս ալ համաձայնեցանք թէ անպատասխանատու ղդացում մ'է։ Դուք ըսիք ինձ քանիցս անդամ թէ սիրուելէ դադրելով կընայ վշտակրիկ մարդ, բայց պէտք չէ ոխալ այդ վշտակրութեան հեղինակին դէմ։

— Կատարելապէս իրաւ է, այս պայմանաւ սակայն թէ՝ խոստովանելու համարձակութիւնն ունենալէ յետոյ, խղճման անկեղծութիւնն ալ ունենայ մարդ։

— Շատ աղէկ, ես անկեղծ պիտի լինիմ ինչպէս որ համարձակ եղայ։ Ձեզ ոչ ես կը սիրեմ։

Մաքսիմիլիէն ա՛յնչափ չէր սպասեր այս խօսքերուն, որ չկրցաւ ոչ իւր դէմքը կեղծել, ոչ ալ իւր շարժումը զսպել, Շարժումը զարմանք միայն մատնեց, բայց երեսն ուրախութիւն յայտնեց։ Հանրիէթ տեսաւ մին և դուշակեց միւսը։ Ձայրոյթը նորէն բորբոքեցաւ, սիրտն ուռեցնող լեղին չրթունքն ելնել սկսաւ։ Թէ և ապահով էր որ մութը զինքը կը պաշտպաներ, բայց և այնպէս իւր դլուխը պատող ժանեակը ճակատն վար իջուց։

— Զիս ա՞չ ես կը սիրէք, Հանրիէթ։

— Ոչ։

Հանրիէթ դիտէր ըրածն ու ըսածը. Ամեն բան հաշուով էր։ Ճաշէն առաջ յոյժ քաղցր և սիրալիր եղած էր, որպէս զի տարփաւորը բան մը չկասկածի։ Այժմ բրտաբար կըսէր անոր թէ յարաբերութիւնը կը խզէր իրեն հետ. որպէս զի այս յայտարարութեան ազդեցութիւնը կարդայ անոր աչաց մէջ։ Այժմ դիտէր։ Խղճումը Մաքսիմիլիէնի համար աղատում մ'էր։ Բայց Հանրիէթ աւելի բան հասկնալ կուզէր։ Այս պատճառաւ իւր խօսքերուն մէջ հնար եղածին չափ քաղցրութիւն ու տխրութիւն դրաւ, որպէս զի խոստովանութիւն մ'ընել տայ իւր տարփաւորին.

— Եթէ դուք ուզէիք, Մաքս, ես միշտ ձերը կը լինէի։ Բայց ապահո՞վ էք զիս այնպէս սիրած լինելուդ, ինչպէս որ արժանի էի։ Ի՞նչ, դուք չարունակ այն ուղեւորութեան վրայ կը խօսէիք, որ ձեզ տարիներով կը հեռացնէ ինձմէ։ Ես խորհեցայ և մոռացայ որ ձեր սէրը մինչեւ իսկ փափաք չէր ներշնչեր ձեզ՝ ձեր փառքն ինձ զոհելու։

Մաքսիմիլիէն ցնցուեցաւ։ Հանրիէթի ըսածը ճըշմարիտ էր։ Մի՞թէ քանի մը ժամ առաջ նոյն փառքն Արտեմիսի չէր զոհեր։ Տիկին Հ. Ռոշէդ շարունակեց քաղցր և տխուր ձայնիւ.

— Ես մեծ առաքինութիւն մ'ունիմ. այն է կամացս ուժը։ Երբոր բան մ'ուզեմ, այն բանը կը կատարուի։ Ես որոշեցի բժշկել զիս ձեզնէ, որչափ և ծանր դայ ինձ։

Ես զիս վարժեցուցի այն դաղափարին թէ դուք պիտի երթաք և ես ալ ձեզ պիտի կորսնցնեմ։ Այս բժշկութիւն, ձեզ ամեն օր տեսնելուս պատճառաւ աւելի դիւրին եղաւ ինձ։ Ամեն օր կը կրկնէի ես ինձ թէ հարկ էր մոռնալ ձեզ, կամ շատ ժամանակ անցնելէ յետոյ վշտակրութիւն յանձն առնուլ։ Արդ քանի որ առանց ձեզ ապրելու դաղափարը կ'ընդունէի, ճանաչուն կէտն առնուած էր. . . Եւ սակայն, եթէ դուք հաճէիք ձեր ուղեւորութենէն խպաս հրաժարիլ, ուրախութեամբ զիս ձեզ կուտայի մշանջենապէս . . . Հանրիէթի ոչ միայն ձայնը կեղծ կը հնչէր այս բանախօսութեան մէջ, այլ և քիչ մը խառնաչփոթ դաղափարներն ալ ղուրկ էին ճշմարտութենէ։ Բայց ի՞նչ փոյթ Հանրիէթի։ Նա որոշեալ ծրագրի մը կը հետեւէր ճշդիւ։ Ամենապարզ հաշուոյ մը կը հնազանդէր։ Կա՛մ Մաքսիմիլիէն պիտի պատասխաներ թէ «կը կենամ, իրարմէ չբաժնուինք», և այն ժամանակ ինք կը յաղթեր Արտեմիսի, կա՛մ պիտի պատասխաներ թէ՝ «գաս, բաժնուինք», և այն ժամանակ խղճումն իւր կողմէ կը լինէր և ոչ անոր։ Շատ կանայք և շատ մարդիկ կան որք ՀՅՈՂՈՒԼՈՒ դաղափարէն կը խռովին։ Տիկին Ռոշէդ՝ սնափառութիւնն ալ իւր շահուն կը դործածէր։ Կը յուսար որ իւր տարփաւորին սնափառութիւնը կը խայթէր ըսելով թէ «Ձեզ չեմ սիրեր, մնաք բարեաւ»։ Թերեւս Մաքսիմիլիէնի ինքնասիրութիւնը վիրաւորելով, զինքը պահել ուզէր. թերեւս ինչ ինչ զիջումներ

(Շարունակելի)

La publicité de letranger est exclusivement remise à l'Eastern Agency, Constantinople Karakeuy Déirmen Han

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ազգային Տնտեսական Խորհրդոյ

Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մատակարարութեան հաշուեցոյցն՝ որ կսկսի 1882 յունվար 1է եւ կը յանգի ցվերջ դեկտեմբերի նոյն տարւոյ,

Նոյնպէս, Գասը-գիւղի Ս. Թագաւոր եկեղեցւոյ եւ վարժարանին մատակարարութեան կրկին հաշուեցոյցերն՝ որ կսկսին 1882 յունվար 1է եւ կը յանգին ցվերջ դեկտեմբերի նոյն տարւոյ,

Ըստ օրինի Տնտեսական Խորհրդոյ ներկայացուած; եւ անոնց յարեւնման օրինակները յիշեալ թաղերու թաղական խորհրդոց յուղարկուելով՝ հրաման տրուած է որ իրենց եկեղեցեաց բակը կախեն զայս, ի տես թաղեցի ազգայնոց։

Հետեւապէս Տնտեսական Խորհուրդն այսու պաշտօնական ծանուցմամբ կը հրաւիրէ զԹաղեցի ազգայնս, որ իրենց թաղի վերաբերեալ հաշուեցոյցերու վրայ որեւէ բողոք կամ դիտողութիւն՝ եթէ ունին, ներկայ ծանուցումս թուականէն մինչեւ 24 օր պայմանաժամաւ փութան գրաւոր կերպիւ ներկայել Տնտեսական խորհրդոյ։

Սոյն պայմանաժամը լրանալէ յետոյ, որ եւ է բողոք կամ դիտողութիւն անլսելի պիտի մնայ։

(Կնիք)

Կ. Պոլիս, 13 մայիս 1883.

ՎՐԻՊԱԿ. — Արժ. Տ. Խաչատուր քահանայն ի նպաստ Ազգ. Հիւանդանոցի ըրած հանգանակութեան ցանկին մէջ տպագրական սխալմամբ Տիգրան էֆէնտի Աճէմեան 44 զրշ նշանակուած է փոխանակ 54 զրշ։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ԳԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՆԳԼ. ՀԱՅ

Յօրինեալ ի Հանգուցեալ Տօպի. Ա. Ասատուրեանէ

Որոյ ընդարձակ եւ հմտալից բացատրութիւնք իւր արժանաց փայլն յաւելած եւ ուսանողաց մեծ գիւրութիւն ընծայած են. կը վաճառի ի զրատան Ասատուրեանի Ղալաթիոյ Աշտարակին տակ։ Գին թղթակազմին 8 ղրուշ։ 3

ԿՐԹԱՐԱՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԼԵԶՈՒԻ

Ի Ն. Յակոբ Վ.է Իսվէրոնէ

Տպագրեալ ի Վենետիկ

ի Վանս Ս. Ղազարու

Անգղիական լեզուն ուսանողներէն բազմագոյնք չգիտնալով որ երկու տարիէ ի վեր հրատարակուած է Կրթարանը՝ նոյն լեզուի՝ արդի գործնական օճից մի ձուլմամբն եւ յարմարմամբը, պատշաճ կը համարինք ծանուցանել որ սոյն գիրքը կը բաղկանայ երկու հատորէ եւ երկու տեսէ։

Ընթերցման ուղիղ ուսումնը քաջ աւանդելու մեծ արուեստութիւն որոշուած է։ Քերականական կանոնք պարզուած են բացայայտ հրահանգօք, որք նախ բառ առ բառ թարգմանուած են ի հայ եւ ապա սովորական լեզուաւ։ Եւ ամեն մէկ հրահանգը՝ խօսակցութեան ձեւի ալ յարմարցուցած է։ Բառական տեղեկութիւնք, ընտիր ասացուածք, եւ սովորական խօսակցութիւնք ի եւ հոծ են. մանրկաց կերպ կերպ գործածութիւնքն եւ լեզուին յատուկ դժուարութիւնք մեկնած են։

Իսկ երկու տետրերն Հայ հրահանգաց թարգմանութիւնն յանգը. լեզու։ Գինն է ֆր. 5.50։

Կը վաճառի ի Սեղբոս խան, եւ ամէն ազգային գրավաճառաց քով։

ԿՈՒՆԵԼԷԹ-ԻԼ-ԼՈՒՂԱԹ

ԲԱՌԳԻՐՔ

ՓՈՒԱՆՍԵՐԷՆԷ Ի ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ

Աշխատասիրութեամբ

Շէ-էէ- Լ Մէ-տէ-էլ Եֆէնտիներու-

Անդամոց Հասարակաց Կրթութեան պաշտօնական Գրաքննութեան սենեկի Հրատարակիչ Գաբրիէլ Պալտասարեան

Տեսք 25էք

Ամբողջ գործը թիւս 40–45 տետր հաշուուած էր՝ սակայն պարունակած բառերուն բացատրութեանց եւ օրինակաց ճոխութեանց պատճառաւ 60 տետրէ՝ այն է 120 թերթէ պիտի բաղկանայ. այս պատճառաւ բաժանորդագրութեան գիներն հետեւեալ փոփոխութիւնը կրած են.

Պոլսոյ համար (մէջեիա 20 զրշէն) 75 զրշ.
Գաւառաց » » » » 100 »
Իւրաքանչիւր տետրը 2 »

Բաժանորդ գրուիլ ուզողներն գիմելու են Արամեան տպարան, թիւ 13, Յակոբեան խան, Զաքարիայեան Կ. Պոլիս։

ԻԼԱՆ

Նիզամիէ էլպիսէ անպարը իլուն մանֆուզ նիւմունէ վէ չուրուսի մուդարրէսինէ թէվֆիգան միւպաշա օլընմագ իւզրէ միւնագասայա գոնուլան 30,000 արշուն ամիգ իսլիմիէնէն էնլի լաճիվէրտ նէֆէր չուգասընընն պէհէր արշունը ամիքի 27 զրուշա օլարագ թալիպի էօնտէսինտէ օլուզ, մայիսի բուսմինին օն սէքիզինճի չէհարշէնպիէ կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը պիլ իֆրա եէվմի մէզքիւրատէ գարարը դամիսի վէքիլէճէկինտէն էտայէ թալիպ օլանլարընն վէ ան տօզբզընճը ըէնչէնպիէ կիւնի 0/0 5 թէնզիլինէ բաղիպ պուլունանլարընն մագամը սէրասքէրիմ լեվգիմամը ումումի տարիէսինէ կէլմէյէճ։

11 մայիս 99

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ

ՆԻՔՕԼԱՔԻ ԱՆՏՐԻՕՄԷՆՕ

—o—

Սուլթան Պայազիտ, Ռիւ 99

Ինն տարիէ ի վեր հաստատուած է. ինք ալ քանի տարիէ հետէ կ'աշխատի այս արուեստի մէջ։ Այս անգամ Եւրոպայէն ընդունած է ամեն տեսակ տեսարանները պարունակող վարագոյրներ, Բոբէ Բէրմանտ, կաբէ՝ ա՝ Բոբէ, և լուսանկարչական արուեստի նորագոյն դիւտերը. կարուստի նորագոյն դիւտերը. կարող է նաեւ ամպոտ ժամանակաց մէջ նոյնչափ պայծառ լուսանկարներ հանել որչափ արեւակարներ հանել որչափ արեւ. պայլ օրերը. նաեւ 50–60 անձի փայլ օրերը։ Նաեւ 50–60 անձի փայլ օրերը. Գիներն չափաւոր են։ Յաճախորդք ամեն կերպիւ գոհ պիտի լինին։

30—5

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 16 մայիս.

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ

(Օսմ. ոսկին 100 ղրուշի հաշուով)

Լոնդրա 5 ամիս, զրշ. 109,5 առ Ն.Ֆ. մէջ
Հարիւր 5 » ֆր. 25, առ Օսմ. մէջ

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Ցամ. գրօնս. գոցուեցաւ (գ. կ.) 12,36
բացուեցաւ 12,35
կէս օրին
Եգիպտս. միաց. բաց. ոսկի (գ. կ.) 81,
Ն.Ֆ. մէջ
Սօսիէթէ ֆինանսիալ 6 0/0 4,35
» Օթոման 4,0
Կ. Պոլսոյ Պանքան 8,25
Գրէքի ֆինանսիալ 6 0/0 Օսմ. մէջ 6 38
Ռուս. 1863 (Մուքոն) 6 0/0 Ֆր. 77
» 1865 » 6 0/0 73 65
» 1869 (Բլենար) 6 0/0 64,
» 1872 (Պօն սէս Թրէսորը) 22,50
» 1873 (Բլենար) 6 0/0 58,
Ռումէլիի երկաթուղի 57,
Լուբիւմ (գ. կ.) 176,
Ֆրանսայ Օսմ. մէջ 335,
Թրամպրամ » 1020
Հէվալէնտիզ 30
Բէյրութ —

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

(Օսմ. ոսկին 100 ղրշէն) Ղրշ.
Անգղիական ոսկի 109 36
Գազգիական » 87 26
Բոլ 89 36
Գրեմիս 51 20
Գասաղոն Թուզի (գաբիզ) 916.
» արծաթ (նոր) 90 30
Մէհմիտիէի տարրերութիւն 108 14
Լեցնոց 103 28
Հինգնոց 103 28
Մէքճիտիէ 102

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնդրա 26 մայիս.

Անգղ. գօնս.
Օսմ. » 11 1/2
Ֆոնտ. 1865 14 3 8
» 1869 12
» 1871 75
» 1872 23 3/4
» 1873 11 7/8
» 1877 85
Պանք Օթոման 20 7/8
Ռուս. գոնս. 75ի 88 1/2
Եգիպտս. միաց. 72 7/8
» արտօնուած 94 1/2
Ցայրա Սանիէ 71 7/8
Ֆոնտ. Ռուշիա 96 5/8
Ֆոնտ. կոնսոլիտէ Ֆորբէի վրայ 25.45

Փարիզ 26 մայիս

Գրանդ. գօնս. 3 0/0 109 37,50
» » 3 0/0 77,90
Օսմ. գօնս. 11,75
Ֆոնտ. 1865 Ֆր.
» 1869 58
» 1873 56,12,50
Օսմ. երկաթուղի 778,75
Պանք Օթոման (գ. կ.) 573,75
Բրէսիլ Լիսոնէ (գ. կ.) 95,
» » Արգենտին —
Ռուս. գոնս. 92,70
Եգիպտս. միաց. 368,75
Ֆոնտ. Լոնդրայի վրայ 25,28

Վիէննա 26 մայիս

Ֆոնտ. Լոնդրայի վրայ 120,50
Ռումէլիի երկաթուղի 26,

ԿԷՍ ՕՐ 4.35

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ուր՝ ամէն ուրբաթ մէնէ մը Լիվերբուլ և Մէքսիքոյէ Ամերիկայի համար

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանթ	7,000	Մալտա	3,000
Օրանթ	3,000	Մորտէս	2,500
Ադրիա	3,000	Նոռն	2,500
Ալէքսի	4,600	Բուլանիա	3,000
Պոռնիա	3,800	Բուրնիա	3,200
Պոռնիվիա	2,500	Բուլգարիա	3,000
Պոլտէ	2,500	Սէրվիա	7,800
Պրէմիէ Քոնգ	1,200	Սիրիա	4,600
Սէֆիլընճիա	5,000	Սուրիա	3,000
Քարթաճենա	4,700	Սարտինիա	3,600
Շերպուրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տէնէրիֆա	2,500	Սկոտ	3,000
Կուլէնա	4,000	Թրէյֆա	3,000
Ռէգատ	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարոնի	3,000		

Սկոտ չոգենաւը, նաւապետ Բրոդոն, Լիվերբուլէն հասաւ զանազան վաճառքներով եւ ի մօտոյ դարձեալ Լիվերբուլ պիտի երթայ։

Սատրագրեալս արտօնութիւն ունի ճանապարհ եւ վաճառք ընդունիլ Նիւ Եորքի եւ Պոսդընի, ինչպէս նաեւ Միացեալ-Նահանգաց ուրիշ կողմերուն համար՝ օրինաւոր սակագներով։

Դիմել առ

ԹՈՄԱՍ Զ. ՀՈԼԻ, Գործակատար.
թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան
Ղալաթիա։

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ և Մէքսիքոյէ Ամերիկայի համար

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալասանի	4,200	Ուլէրիա	3,000
Քանադա	4,000	Նեբրիս	3,000
Ֆրան	4,000	Բէրա	3,000
Օսմանլի	3,250	Ռուտ	2,800
Սեսոստրիս	3,250	Ատլանտիկ	1,700
Թիպէ	3,250	Լուսիտանիա	800
Մալոնա	3,250	Օլինդա	800
Նեբա	3,250	Սեսիլ	750
Մարեօթիս	3,250		

Ատլանտիկ չոգենաւը, նաւապետ Սթիւարթ, Լիվերբուլէն մարաքաղաքս հասաւ։

Վերոյիշեալ չոգենաւք չքեղապէս զարդարուած են ճանրորդներու համար։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈՒ, Ընկ.

Գործակատար

Մէյսանլըզ սոգագ, Պոլիս

կամ առ Պ. ՆԷՎԻՅԷԼ Է. ՄԱԼԹԱՍ
թիւ 1 եւ 3, Նարլեան խան,
Վոլվոռա փողոց, Ղալաթիա.

Տնօրէնութիւն, Լիվերբուլ,

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
34, Ճէյմս Սթրիդ, Լիվերբուլ.

Գործակալներ

Ալէքսանդրիա Ռ. Ճ. Մոս եւ Ընկ.
Պէրութ Յ. Բաթիթարաքի
Կ. Պոլիս Յ. Վ. Ուիթոլ եւ Ընկ.
Դարդանէլ Ֆրանք Քալվէրթ
Ճիպրալթար Սմիթ, Իսոս եւ Ընկ.
Մալթա Սմիթ եւ Ընկ.
Խաբէնտէրուն Լէվի, Ֆրանք եւ Ընկ.
Զմիւռնիա Պ. Ք. Ուիթալ եւ Ընկ.
Շիրա Ն. Ք. Բէզրոբուլոյ

ՖՐԷՅՏ, ԼԷՅԼԱՆԴ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ,

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ուր կանոնաւորապէս կը բռնի Լիվերբուլ և Աբերտէլէյ Դէպ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալէքսի	2,500	Ֆավորիտ	3,700
Ալեքսանդրա	2,500	Ֆլորինտա	3,700
Ամպարոյէտ	2,500	Ֆլավիա	3,700
Արնէլա	2,500	Իսրէլա	5,500
Աբոպտա	3,700	Իսրէլա	5,500
Պալմրայա	6,000	Իսրէլա	5,500
Պոլիրայա	6,000	Լէպտա	2,200
Բարտէլա	800	Լիլիսրայա	2,500
Սայրինա	2,000	Լիսա	800
Տուրա	700	Օբրոնա	700
Լիմիրէլա	3,700	Բէրտա	3,800
Ֆոպա	3,700	Վալենտա	6,800
Ֆոլիրա	3,700	Վէրոնա	6,800

Շաբաթական չոգենաւերու նոր գիծ մը հաստատեցաւ Լիվերբուլի եւ Պոսդընի միջեւ, եւ սատրագրեալս հեղուկ ղազ ուրիշ վաճառք կ'ընդունի օրինաւոր սակագներով։

Ուղեւորներու համար ամեն պէտքերնին կ'ընծայուի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ

ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Գործակալ
թիւ 34, 35, 36, եէնի Միւսէթ խան, Ղալաթիա

Նաւատեարք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ եւ ընկ. Լիվերբուլ

Գործակալներ

Կ. Պոլիս, Լուսաւոր Լաֆոնդէն.
Ճիպրալթար, Պ. Պ. Քարվիր Եղբարք.
Ալեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահան եւ ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլիէրի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկօրտատոյ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդոլ եւ ընկ.

ԲԱԲԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ, Մէքսիքոյէ Ամերիկայի համար դէպ. կանոնաւորապէս բռնող

ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	
Այա Սոֆիա	2,500	Ռոճերս
Աբերտա	2,500	Քրուիքշանք
Աբերտա	2,500	Ուիլքս
Լաֆոնիա	2,500	Մարշ
Մասիլոնիա	3,500	Մարշ
Բոսնիա	2,800	Ֆոթերսիլ

Այա Սոֆիա չոգենաւը յառաջիկայ չաբթու Լիվերբուլ կ'երթայ։

Մասիլոնիա չոգենաւը ամսոյս 29ին Լիվերբուլէն կը սպասուի։

Այս չոգենաւք կին ֆամբրոքներ ալ ունին։

Ընկերութիւնն օրինաւոր դներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու եւ Ամերիկայի համար։

Ամեն գիւրութիւն եւ հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱՅԻ ԸՆԿ.
Գործակալ

Ն. ԲԱՔԷ ԷՆԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մարսիլիայէ և Բոնիէ դէպ. կանոնաւորապէս բռնող

Մեկնում Մարսիլիայէն ամեն տասն եւ հինգ օրն անգամ մը չորեքշաբթի օրերը։

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Տրապիզոն, Պաթում եւ Փոթի երթալիք յառաջիկայ չոգենաւն է Լ. Մէօղ որ մտիս 23ին Մարսիլիայէն պիտի մեկնի եւ Մայիս 30ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ չոգենաւն է Լ. Մէօղ

Նաւագնիքի, ուղեւորութեան եւ այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն

ԼՈՐԱՆ ԲԸՊՈՒԼ
Մոմհանէ փողոց, թիւ 114

ՔԷՅ ԵՒ ՏՕՆԱԼՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ուր կը բռնէ ի դէպ Լոնդոնի և Աբերտէլիան Նաւահանգիստաց, Սէ- Ժոզէ և Դանուբի

Շոգենաւք Լոնտոնէն կանոնաւորապէս կը մեկնին Կ. Պոլիս, Օռէսա եւ Դանուբ երթալու համար, եւ օրինաւոր սակագներով վաճառք կը փոխադրեն Եւրոպայէն Արեւելից եւ Սեւ ծովու բոլոր նաւահանգիստները։

Պէրէլ չոգենաւը, նաւապետ Բռուինկա, Լոնտոնէն մեկնեցաւ ամսոյս 11ին Մալթա, Շիրա, Զմիւռնիա եւ Կ. Պոլիս երթալու համար, ուր կը սպասուի դէպի 27 ներկայ ամսոյ, եւ չուսով Դանուբ պիտի երթայ։

Ֆոռէլ Եմա չոգենաւը, նաւապետ Ռոմ, Լոնտոնէն մեկնեցաւ ամսոյս 12ին, Մալթա, Ալեքսանդրիա, Լարնաքա եւ Կ. Պոլիս երթալու համար, ուր կը հասնի յունիսի սկիզբն եւ հետեւեալ օր Տրապիզոն, Դանուբ եւ Բոզի պիտի երթայ։

Լոնտոնի մէջ այժմ քեռ կ'առնուն հետեւեալ չոգենաւք.

Ռոն չոգենաւը, նաւապետ Կոլլի, Մալթա, Կ. Պոլիս եւ Օռէսա երթալու համար, եւ կը մեկնի ամսոյս դէպի 23ին։

Սէոդլանդ, նաւապետ Պրըքլանտ, Մալթա, Զմիւռնիա, Կ. Պոլիս երթալու համար կը մեկնի դէպ ի 19 ներկայ ամսոյ։

Աւելի մանրամասնութիւններ եւ գնոյց վրայ տեղեկութիւն ստանալու համար դիմել առ

ՔԷՅ ԵՒ ՏՕՆԱԼՏ
Գործակալք
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՉՐԻԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1883 ՄԱՅԻՍ 1 ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԱԾ

ՄԻՆՉԵՒ ՄԱՅԻՍ 31

ԲՈՍՓՈՐԷՆ ԻՋՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Եւրոպական Եղեր

Ժամ		
11		Եէնիմահալէէն Մէզարպուրնու, Պէյիւքտէրէ, Թարապիա, Եէ. Նիք. (Եէնիգիւղի չոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի։)
11	35	Եէնիքէյ. Սթէնեա. Էմիրկ. Պոյաճըքէյ. Ր. Հիսար. Պէպէք. (Ար. Նաւուտգիւղի չոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի։)
12		Ր. և Ա. Գավագ. Եէնիմահալէ. Մէզարպ. Պէյիւրտ. Թարապ. Եէնիք. (Եէնիգիւղի չոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի։)
12	50	Եէնիք. Սթէն. Էմիրկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար. Պէպէք. (Արնավ. չոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի։)
1	30	Եէնիմահ. Մէզարպ. Պէյիւքտ. Թարպ. Եէնիք. (Եէնիգիւղի չոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) Ուրբաթ օրերը Սթէն. Էմիրկ. Պոճաճըք. Ր. Հիսար, Պէպէք հանդիպելով։
2	5	Եէնիքէյ, Սթէն. Միրկէօն, Պոճաճ. Ր. Հիսար, Պէպէք. (Պէպէքի չոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի։) Բացի ուրբաթէ։
2	45	Եէնիմահ. Մէզարպ. Պէյիւքտ. Թարպ. Եէնիք. Սթէն. Էմիրկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար, Պէպէք (Արնավ. չոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի։)
4		Եէնիմահ. Մէզարպ. Պէյիւքտ. Թարապիա. Եէնիք. Սթէն. Էմիրկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար. Պէպէք. Արնավ. Գուրբ. Օրթաք. Պէշիկ։
6	15	Եէնիմահ. Մէզարպ. Պէյիւքտ. Թարապ. Պէյքօղ, Բաշապ. Եէնիք. Էմիրկ. Գանը. Ա. եւ Ր. Հիսար, Գանա. Արնավ. Զէնկ. Պէյլեր. Օրթաք Գուզկ. Պէշիկ. Իսկ։
8	15	Ա. և Ր. Գավագ Եէնիմահ. Մէզարպ. Պէյիւքտ. Թարապ. Պէյքօղ, Եէնիք. Էմիրկ. Պոյաճըք. Ր. Հիսար. Պէպէք. Արնավ. Գուրուչ. Օրթաքէյ. Պէշիկ. (Ուրբաթ օրերը Սթէնեա)
10		Մէզարպուրնուն Պէյիւքտէրէ. Թարապ. Եէնիք. Էմիրկ. Ր. Հիսար. Պէպէք. Արնավ. Օրթաք. Պէշիկ։

Աբրնավուտ գեղ

11		Պէպէք, Արնավուտաք. Գուր. Օրթաք. Պէշիկ։
11	30	Արնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկթաշ։
12	5	Պէպէք, Արնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիքթ. Գապաթ.
12	35	Արնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկթաշ։
1	20	Պէպէք, Արնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկթաշ Գապաթաշ։
2		Արնավուտաք. Գուր. Օրթաք. Պէշիկթաշ։
2	35	Պէպէք, Արնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկթաշ, Գապաթաշ։
3	15	Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիքթ.
3	45	Պէպէք, Արնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկթաշ, Գապաթաշ։
10	35	Հիսարէն ուղղակի կամուրջ։
11	15	Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ։

Աֆրիկան եղեր

10	45	Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Գապաթ.
11	15	Պէյքօղ, Բաշապ. Ր. Փ. մահ. Գանլըճա, Ա. Հիսար, Գանանիկ (Գանտիլի չոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)։
11	50	Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իսկ։
12	30	Պէյիւքտ. Թարապ. Պէյքօղ, Բաշապ. Գանլ. Ա. Հիսար, Գանա. (Գանտիլի չոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի։)
12	50	Գանա. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ
1	30	Գանա. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Գապաթաշ։
2		Պէյիւքտ. Թարապ. Պէյքօղ, Բաշապ. Ր. Փ. մահ. Գանլըճա, Ա. Հիսար, Գանա. (Գանտիլի չոգենաւին պիտի հաղորդակցի)։
3		Գանա. Վանիք. Զէնկ. Պէյլերպ. Գուզկ. Իսկիւտար։
4		Պէյքօղ. Բաշապ. Ր. Փ. մահ. Գանլ. Ա. Հիսար. Գանա. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիկթաշ։
8	45	Պէյիւքտ. Պէյքօղ, Բաշապ Գանլ. Ա. Հիսար, Գանա. Վանիք. Զէնկ Պէյլ. Գուզկ. Իսկիւտար։ (Ուրբաթ օրերը Ր. փաշա մահ.)
10	25	Վանիքէյէն ուղղակի կամուրջ։

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԵԼՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Եւրոպական Եղեր

12	30	Պէշիկթաշ. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք, Ր. Հիսար, Էմիրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէյիւքտ.
1		Գապաթաշ, Իսկ. Պէշիկթաշ, Գուզկ. Օրթաք. Պէյլ. Զէնկ. Արնավ. Գանա. Ա. եւ Ր. Հիսար, Գանլ. Էմիրկ. Եէնիք. Բաշապ. Պէյքօղ, Թարապ. Պէյիւքտ. Մէզարպ. Եէնիմահ.
1	15	Գապաթաշ, Պէշիկթ. Օրթաք. Արնավ. Ր Հիսար, Պոճաճըք, Եէնիք Թարապ. Պէյիւքտ. Մէզարպ. Եէնիմահ.
2	30	Պէշիքթ. Օրթաք. Արնավ. Ր. Հիսար. Մերկէօն. Եէնիք. Թարապ. Պէյիւքտ. Մէզարպուրնուն. Եէնիմահ.
3		Գապաթաշ, Պէշիկ. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք, Ր. Հիսար. Պոյաճ. Էմիրկ. Սթէն. Եէնիք. Պէյքօղ, Թարապ. Պէյիւքտ. Մէզարպ. Եէնիմահ. Գավագլար։
6	45	Իսկիւտար, Գանլ. Էմիրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէյիւքտ։ Ր. Հիսար, Գանլ. Էմիրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէշիկ. Օրթաք. Արնավ. Պէպէք, Ր. Հիսար, Էմիրկ. Եէնիք. Բարապ. Պէյիւքտէրէ, Մէզարպ. Եէնիմահ։
9	30	Պէշիքթ. Օրթաք. Գուրուչ. Պէպէք. Ր. Հիսար. Պոյաճ. Մերկէօն. Սթէն. Եէնիք. Թարապ. Պէյիւքտ. Մէզարպ. Եէնիմահ։
10	30	Ր. Հիսար, Պոյաճ. Էմիրկ. Սթէն, Եէնիք. Թարապ. Պէյիւքտ. Մէզարպ. Եէնիմահ։
11	10	Եէնիք. Թարապ. Պէյիւքտ. Մէզարպ. Եէնիմահ։
11	25	Պէպէք, Ր. Հիսար, Պոյաճ. Էմիրկ. Սթէն. Եէնիք.

Աբրնավուտ գեղ

11	45	Ուղղակի Արնավ.
12	45	» Պէպէք։
1	30	» Արնավ.
2		» Պէպէք
2	45	» Արնավ.
3		Պէշիկ. Օրթաք. Գուր. Արնավ. Պէպէք։
9	50	Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գուր. Արնավ. Պէպէք, Ր. Հիսար, (Վոսֆորի չոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի։)
10	20	Պէշիկթաշ, Պէյլ. Զէնկ. Գուր. Արնավ. Պէպէք
11	5	Գապաթաշ, Պէշիկ. Օրթաք. Գուր. Արնավ. Պէպէք (Եէնիքէյի չոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)։
11	40	Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք։
12		Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ.

Աֆրիկան եղեր

11	15	Իսկիւտար, Գուզկ. Պէյլ. Զէնկ. Գանա. Ա. Հիսար, Գանլ. եւ. Նիք.
1		Գուզկ, Պէյլերպ. Զէնկէյ. Վանիք. Ա. Հիսար. Գանլըճա. Եէնիք. (Բաց ի ուրբաթէ)
12	20	Ուղղակի Գանանիկի
1		» »
2	30	» »
2	30	Իսկ. Գուզկ. Պէյլերպ. Զէնկ. Վանիք. Գանա. Ա. Հիսար, Գանլ. Բաշապ. Պէյքօղ (Ուրբաթ օրերը Ր. Փ. Մահ.)
3	35	Գապաթ. Գուզկ. Պէյլ Զէնկ. Վանիք. (Գավաքի չոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի։)
10	15	Օրթաք Վանիք. Գանա. Ա. Հիսար, Գանլ. Բաշապ. Պէյքօղ Մէզարպ. Ր. և Ա. Գավագ։
10	50	Իսկ. Գուզկ. Պէյլ. Զէնկ. Վանիք. Գանա. (Պէյքօղի չոգենաւի հետ պիտի հաղորդակցի)։
11	10	Գանա. Ա. Հիսար, Գանլճա Ր. փ. մահ. Բաշապ. Պէյքօղ
11	40	Գապաթաշ։ Գուզկ. Պէյլ. Զէնկ. Վանիք։